

Medicus

„Să formezi o echipă este doar începutul, să rămâi împreună este progresul, să lucrezi împreună este succesul.”

Nr. 8-10 (972-974)
IULIE-OCTOMBRIE 2023

Fondator: Instituția Publică Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova

Editorial

Rector Emil Ceban,
profesor universitar,
dr. hab. șt. med.,
m.c. al AȘM

Stimați membri ai comunității universitare, dragi studenți și beneficiari de studii!

Tradițional, la mijloc de brumă, atunci când plouă cu frunze aurii, împletim într-un buchet imens de crizanteme – florile toamnei – felicitări cordiale cu prilejul celei de-a 78-a aniversări a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova.

Suntem la început de an universitar – perioadă în care urmăm consecvent calendarul academic, realizăm obiectivele stabilite, finalizăm cu succes proiectele în derulare, lansăm inițiative și acțiuni. Fiecare dintre noi și-a trasat niște scopuri în activitatea de zi cu zi,

ce trebuie alimentate constant cu perseverență, profesionalism, responsabilitate și eforturi susținute. Vă doresc multă sănătate, putere, consecvență și răbdare pentru îndeplinirea acestora, iar însumat pentru a contribui la sporirea prestigiului Almei Mater.

În calitate de manager al acestei instituții, îmi asum, împreună cu echipa administrativă, să asigurăm toate condițiile necesare pentru un mediu de lucru sănătos. Apreciem și recunoaștem realizările și evoluția fiecărui angajat, promovăm leadershipul și munca în echipă, stimulăm învățarea și dezvoltarea profesională continuă, asigurăm informarea organizată și transparența decizională, promovăm apartenența instituțională

și încurajăm comunicarea multidirecțională. Ne dorim cu fermitate ca angajații și beneficiarii de studii să devină ambasadorii USMF „Nicolae Testemițanu” în țară și peste hotare. Suntem încrezători că toate acestea vor contribui la realizarea Planului de dezvoltare a Universității.

Dragi colegi,

La 20 octombrie celebrăm 78 de ani de la fondarea Almei Mater și cu această ocazie transmit felicitări cordiale și urări de bine întregii comunități academice, și vă exprim gratitudinea pentru muncă asiduă, devotament și consacrare. Totodată, Zilele Universității constituie o perioadă oportună pentru disseminarea rezultatelor științifice și

promovarea performanțelor înregistrate în ultimii ani. Mi-ar plăcea să fim într-o continuă ascensiune și solidari în toate acțiunile noastre. Doar fiind o echipă consolidată, determinată și având aceleași scopuri, vom putea realiza cu onoare misiunea noastră nobilă.

Studenților noștri le urez succese în procesul de studii, să fie determinați și sărguincioși, să-și asume cu responsabilitate deciziile pentru a-și realiza visul – de a deveni medici, farmaciști și specialiști calificați pentru sistemul de sănătate!

Pace, sănătate și prosperitate!

La mulți ani prodigioși,
Alma Mater!

Ceremonia de bun-venit 2023

Tinerii care au promovat concursul de admitere la studii la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au fost primiți în marea familie academică printr-o ceremonie de „bun venit”. Evenimentul a întrunit toți studenții înmatriculați la cele opt programe de studii de licență și integrate, echipa administrativă a Universității, corpul profesoral didactic, părinți și alți oaspeți.

Ceremonia a fost inaugurată de rectorul Universității, profesorul Emil Ceban, care a evidențiat angajamentul asumat de fiecare student în misiunea sa de a deveni specialist de valoare al acestei țări. „Astăzi faceți un pas nou într-o lume enigmatică a cunoștințelor în domeniile medicină și farmacie, având scopul nobil de a deveni exponenții unor profesii indispensabile, ce asigură viața și sănătatea oamenilor, prezentul și viitorul țării. Din aceste considerente, lucrătorii medicali trebuie să dețină cunoștințe temeinice și deprinderi practice, să activeze cu abnegație, devotament și spirit de sacrificiu, empatie, vigilență și dragoste necondiționată față de oameni”, a accentuat rectorul.

solemn Jurământul studentului USMF „Nicolae Testemițanu”, prin care au promis că vor respecta cu sârguință profesorii și colegii, valorile și tradițiile universitare, vor avea o reușită academică bună și vor deveni intelectuali și patrioți înzestrați cu calități morale deosebite.

Totodată, studenții din anul VI le-au transmis flacăra cunoștințelor, pe care vor trebui să o păstreze cu sfințenie și să o transmită generațiilor viitoare de mediciști.

Profesorul universitar Svetlana Șciuca, șefa Clinicii Pneumologie, Departamentul Pediatrie al USMF „Nicolae Testemițanu”, membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei, a oferit reprezentanților studenților din anul I simbolurile medicinei – halatul alb și stetoscopul – elementele definitorii ale unui medic. „Halatul alb este un simbol al purității, al prosperității, al culturii, al spiritului de bunățate și bunăvoință, în activitatea Dumneavoastră. Totodată, acesta este un element al vestimentației noastre pe care vă îndemn să-l purtați cu demnitate, mândrie și să păstrați această puritate a halatului alb ce o să vă ghideze în toată

Profesorul Emil Ceban a specificat că universitatea noastră are o istorie bogată și tradiții valoroase, determinate de tendința de asigurare a calității, excelenței și performanței în instruire, cercetare și în acordarea serviciilor medicale și farmaceutice populației. Instituția este bine cunoscută și înalt apreciată în țară și peste hotare, este acreditată la nivel național și internațional, conform standardelor Federației Mondiale de Educație Medicală. Acest fapt denotă nivelul înalt de pregătire al specialiștilor în medicină și farmacie, facilitează recunoașterea diplomelor absolvenților, contribuie la sporirea vizibilității și imaginii instituționale, și atractivității Universității pentru cetățenii autohtoni și cei de peste hotare.

Rectorul a menționat faptul că la USMF „Nicolae Testemițanu” vin cei mai buni dintre cei mai buni tineri, fapt pentru care a exprimat recunoștință profesorilor din școli și licee, care i-au instruit, și părinților acestora pentru susținere.

Tradițional, tinerii admiși în anul I au rostit

toată activitatea Dumneavoastră. Un alt instrument unic este stetoscopul, cunoscut de mai multe secole, ce ne asigură realizarea unui examen clinic obiectiv și oferirea unui diagnostic concludent”, a menționat profesorul Șciuca.

Marcel Abraș, prorector pentru activitate socială, conferențiar universitar la Disciplina de cardiologie, cardiolog intervenționist, șeful Clinicii universitare de Cardiologie Intervențională și al Secției de cateterism cardiac la Institutul de Cardiologie, a oferit tinerilor simbolul chirurgiei – bisturiul și a menționat că medicina de astăzi este foarte tehnologizată, au evoluat și metodele de diagnostic și tratament, iar principiile de lucru ale unui medic, în special ale chirurgului, au rămas aceleași: să nu dăunezi, să măsoari de zece ori și o dată să tai și să fii empatic cu pacientul.

„Toate acestea le veți însuși de la cei mai buni profesori din cadrul Universității, de aceea nu încetați să puneți întrebări și să căutați răspunsuri”, a punctat Marcel Abraș. (Continuare în pag. 2)

PROGRAMUL ZILELOR UNIVERSITĂȚII

17-22
octombrie
2023

17	9:00-17:00	Curs internațional <i>Health care professionals' Capacity Building Course on early detection and response to public health emergencies in Central and South-Eastern Europe</i> Sala de conferințe nr. 205, Blocul didactic central (bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 165) și platforma Zoom
	14:00-17:00	Sesiune aniversară <i>Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală - 10 ani de activitate</i> Sala de conferințe, CUSIM (str. 31 august 1989, 137A)
	17:00-19:00	MedGames Sediul ASRM, Complexul Sociocultural Universitar (str. N. Testemițanu, 25)
	17:00-19:00	Workshop <i>Dental Help</i> Sediul ASRM, Complexul Sociocultural Universitar (str. N. Testemițanu, 25)
	18:30	Spectacolul „Titanic vals”, Teatrul Satiric „Ion Luca Caragiale” (str. Mihai Eminescu, 55)
18	9:00-17:00	Curs internațional <i>Health care professionals' Capacity Building Course on early detection and response to public health emergencies in Central and South-Eastern Europe</i> Sala de conferințe nr. 205, Blocul didactic central (bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 165) și platforma Zoom
	10:00	Conferința de închidere a proiectului <i>Rețea transfrontalieră integrată pentru servicii avansate de sănătate în domeniul Obezității, Diabetului și a altor tulburări metabolice - OBDA-NET</i> Sala de ședințe nr. 204, Blocul didactic central (bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 165)
	14:00-15:30	SEDINȚA SOLEMNĂ A SENATULUI. Inaugurarea Conferinței științifice anuale. Expoziții Sala polivalentă, Complexul Sociocultural Universitar (str. N. Testemițanu, 25)
	14:30-18:00	Olimpiada universitară de simulare <i>SimOlympic-2023</i> CUSIM (str. 31 August 1989, 137A)
	16:00-17:00	STATE OF THE ART LECTURES Prof. Andrew Behnke. <i>Continuous glucose monitoring changing the world</i> Prof. Eusebiu Vlad Gorduză. <i>Genetica românească între deziderate și realizări</i> Sala polivalentă, Complexul Sociocultural Universitar (str. N. Testemițanu, 25) Mehran Rouzbahani. <i>An introduction to biological weapons convention</i> Dr. Gvantsa Chanturia. <i>The Journey of a Sample: From Detection to Genetic Characterization on Example of One Public Health Institution</i> Aula nr. 4, Blocul didactic nr. 2 (str. Mălina Mică, 66)
	16:30-19:00	Henna Workshop 2.0 Sediul ASRM, Complexul Sociocultural Universitar (str. N. Testemițanu, 25)
	18:30	Spectacolul „Fiți sănătoși, Domnule”, Teatrul Național „Eugene Ionesco” (bd. Grigore Vieru, 11)
19	8:00-17:00	Muzeul Național de Istorie a Moldovei – deschis pentru studenții din anul I
	8:30-14:00	CONFERINȚA ȘTIINȚIFICĂ ANUALĂ: 26 de secții pe 8 profiluri tematice, prezentări plene, orale și de postere (conform Programului)
	14:00-15:00	Ceremonia de conferire a titlului onorific <i>DOCTOR HONORIS CAUSA</i> prof. Ioana Grigoraș Sala de conferințe nr. 205, Blocul didactic central (bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 165)
	15:00-18:00	CURSURI EDUCATIONALE ȘI WORKSHOPURI MEDICALE (n=34, conform Programului)
	16:00	Franco Lab Sediul ASRM, Complexul Sociocultural Universitar (str. N. Testemițanu, 25)
	19:00	Balul bobocilor Capitoles Park (str. Meleștiu, 13a)
20	15:00-17:00	GALA LAUREAȚILOR Sala de conferințe nr. 205, Blocul didactic central (bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 165)
	17:00	Concert: Orchestra „Folclor” cu participarea absolvenților USMF „Nicolae Testemițanu” Sala polivalentă, Complexul Sociocultural Universitar (str. N. Testemițanu, 25)
21	8:20-19:00	Cursul de citologie ginecologică și non-ginecologică Aula universitară, Spitalul Clinic Republican „Timofei Moșneaga” (str. N. Testemițanu, 29)
22	12:00	Campus Quest Sediul ASRM, Complexul Sociocultural Universitar (str. N. Testemițanu, 25)

În perioada 7-22 octombrie – competiții sportive

Activitățile cultural-sportive dedicate Zilelor Universității sunt organizate cu participarea și suportul Comitetului sindical al angajaților USMF „Nicolae Testemițanu” și al Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină din Moldova.

Ceremonia de bun-venit 2023

(Continuare din pag. 1)

Academiciana Eva Gudumac, profesor universitar la Catedra de chirurgie, ortopedie și anesteziologie pediatrică „Natalia Gheorghiu” a USMF „Nicolae Testemițanu”, a îndemnat tinerii să reziste dificultăților ce pot apărea pe durata studiilor, deoarece însușirea profesiei de medic este sinonimă cu sacrificii, nopți nedormite etc. Academiciana a mai menționat că prin rostirea *Jurământului studentului USMF „Nicolae Testemițanu”*, tinerii se obligă nu doar să-l respecte, dar și să devină mai buni ca profesorii lor, ca să-i cunoască o țară întregă și nu doar.

Profesorul universitar Mihail Ciocanu, directorul Institutului de Medicină Urgentă, a oferit câteva recomandări pentru proaspeții studenți: „Pentru a fi un medic bun sunt necesare cunoștințe solide, experiență, dar și alte abilități dobândite atât la facultate, cât și în practica de zi cu zi. Dacă vreți să deveniți medici apreciați în comunitate va trebui să dobândiți combinația perfectă de abilități și cunoștințe și să aveți atitudinea potrivită”.

Gheorghe Buruiană, președintele Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină (ASRM), a menționat că noii studenți sunt speranțele părinților, ale profesorilor și ale întregului sistem de sănătate din țară, de aceea trebuie să devină cei mai buni medici și farmaciști. Membrii ASRM vor fi mereu

alături, oferindu-le posibilitatea de a participa la diverse congrese naționale și internaționale, inclusiv la acțiuni sociale, evenimente culturale și sportive. „Bine ați venit în marea familie USMF „Nicolae Testemițanu” și vă așteptăm în echipa Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină”, a exclamat liderul ASRM.

La rândul lor, studenții din anul întâi au mulțumit pentru acest frumos început al devenirii lor ca adulți și profesioniști, menționând că ei sunt gata să parcurgă cu brio această călătorie cu noi provocări. „Vom depune eforturi maxime pentru a învăța, a progresa și a aduce contribuții semnificative sistemului medical. Vă vom exceda așteptările și promitem să ne învrednicim de titlul de student prin muncă și să-l purtăm cu onoare și demnitate. Exemplul Dumneavoastră ne va servi drept cea mai loială călăuză spre excelență și vom onora această universitate cu stimă și demnitate”, a declarat Loreana Burda, studentă în anul I.

În acest an, la USMF „Nicolae Testemițanu” au fost admisi la studii 1152 de tineri autohtoni (500 – la buget, 652 – în bază de contract) la specialitățile: Medicină – 795, Stomatologie – 160, Farmacie – 75, Sănătate publică – 11, Optometrie – 20, Asistență medicală generală – 23, 16 la Tehnologie radiologică și 52 la Fiziokinetoterapie și reabilitare.

USMF „Nicolae Testemițanu” – lider național în clasamentul Webometrics

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova se menține pe **LOCUL 1 la nivel național și a urcat 41 de poziții la nivel mondial în Ranking Web of Universities (Webometrics), comparativ cu ediția din ianuarie 2023. Potrivit Raportului Webometrics, publicat la sfârșitul lunii iulie curent, universitatea noastră se clasează pe poziția 263 printre universitățile din Europa Centrală și de Est, pe locul 1120 printre cele de pe continentul european și pe poziția 3647 printre cele peste 32 de mii de instituții prezente on-line la nivel global.**

onal Research Council, CSIC), *Webometrics* este un sistem de clasificare pentru universitățile din întreaga lume, ce are scopul de a motiva atât instituțiile, cât și cercetătorii să aibă o prezență pe web ce să reflecte cu acuratețe activitățile lor. Obiectivul principal al clasamentului *Webometrics* este de a promova *Accesul Deschis* la cunoștințele generate de universitate. Cea mai bună strategie pentru a îmbunătăți poziția în top este de a crește cantitatea și calitatea conținutului web.

Ranking Web of Universities este publicat de două ori pe an și anali-

La capitolul *Excelență* Universitatea ocupă primul loc la nivel de țară și a avansat cu 95 de poziții la nivel mondial. Totodată, în ultimele șase luni, USMF „Nicolae Testemițanu” a avansat cu 453 de poziții la nivel mondial la capitolul *Impact (Vizibilitate)*.

De asemenea, USMF „Nicolae Testemițanu” este lider național în clasamentul internațional *Transparență* după numărul de citări în cele mai reprezentative profiluri *Google Scholar*. Astfel, universitatea noastră a înregistrat 38 953 de citări, cu 11 340 mai mult decât în ediția precedentă (ianuarie 2023 – 27 613 citări).

Rectorul Emil Ceban a felicitat comunitatea universitară cu această performanță, accentuând faptul că menținerea în poziția de lider național a instituției se datorează conștientizării misiunii și consolidării viziunii privind știința deschisă și integrarea în spațiul mondial al cercetării, eforturilor comune întreprinse și contribuției personale a fiecărui cercetător – angajat sau beneficiar de studii.

Constituit în 2004 de către *Cybermetrics Lab* din Spania (*Spanish Nati-*

zează peste 32 de mii de instituții de învățământ superior din lume, după trei indicatori:

50% – **Impactul (Vizibilitatea)** – numărul total de linkuri (legături) externe pe care domeniul web al instituției le primește de la terțe părți (*Ahrefs Majestic*);

10% – **Transparența (Deschiderea)** – numărul total de citări ale cercetătorilor universității ce se regăsesc în topul celor 310 profiluri ale autorilor, din care se exclud primele 20 de profiluri (*Google Scholar Profiles*);

40% – **Excelența** – calitatea articolelor științifice publicate în reviste internaționale cu factor de impact ridicat, aflate în primele 10% cele mai citate la 27 de discipline, conform datelor 2018-2022 (*Scimago*).

În ediția curentă au fost analizate peste 1 400 000 de profiluri *Google Scholar*. Datele pentru clasamentul internațional *Webometrics* sunt colectate în primele săptămâni din ianuarie și iulie, acoperind peste 32 000 de instituții de învățământ superior din întreaga lume.

Domeniile de activitate ale Universității – în conformitate cu Planul strategic de dezvoltare instituțională

Începutul noului an de studii la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a debutat cu ședința extinsă a Senatului universitar, ce a avut loc în data de 30 august 2023. La întrunire au participat membrii Senatului, prodecanii, șefii de departamente/catedre/discipline, șefii de studii, ai subdiviziunilor administrative și de suport.

Rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”, profesorul Emil Ceban, a menționat că instituția se află în al III-lea an de implementare a *Planului strategic de dezvoltare a Universității până în 2030*, iar obiectivul principal rămâne asigurarea calității în toate domeniile de activitate. „Unul dintre factorii esențiali în asigurarea calității ține de competența profesională și integritatea academică a personalului universitar, în special a profesorului, despre care ne vorbesc rezultatele evaluării de către studenți în Sistemul Informațional de Management Universitar”, a punctat rectorul. Totodată, profesorul Ceban a accentuat faptul că Universitatea se poziționează pe primul loc în clasamentele naționale și a înregistrat sporirea indicatorilor în mai multe ratinguri internaționale, iar toate acestea se pot realiza doar cu eforturile comune ale întregii comunități universitare, fapt ce aduce multe beneficii.

În continuare, prim-prorectorul Olga Cernețchi, prorector pentru activitate didactică, a menționat că tendințele, valorile și prioritățile didactice rămân aceleași pentru a.u. 2023-2024 – oferirea serviciilor educaționale de calitate în vederea pregătirii viitorilor specialiști în domeniul *Sănătate* în cadrul studiilor superioare de licență, integrate, masterat și educație continuă. „Îmbunătățirea și modernizarea procesului educațional la toate nivelele de studii și utilizarea eficientă a resurselor de învățare; dezvoltarea ofertei educaționale; reconfigurarea instruirii prin formare de competențe și centrare pe beneficiar; sporirea atractivității și competitivității

programelor oferite la nivel național și european; respectarea disciplinei, atitudinii etice și menținerea încrederii față de Universitate a beneficiarilor, părinților și angajaților”, a subliniat prim-prorectorul.

Academicianul Stanislav Groppa, prorector pentru activitatea de cercetare, a enumerat prioritățile ce țin de *Cercetare, inovare și transfer tehnologic*, subliniind faptul că domeniul dat

realizarea programului de studii în rezidențiat; monitorizarea activității medicilor rezidenți autohtoni și străini în cadrul activității practice la bazele clinice universitare și în cadrul instituțiilor raionale și rurale pe parcursul anului.

Potrivit prorectorului pentru activitate socială Marcel Abraș, în ultimii trei ani activitatea Universității a fost influențată de crizele de sănătate

a atins un nou nivel de performanță și competitivitate la USMF „Nicolae Testemițanu” grație oportunităților de finanțare, în vederea dezvoltării durabile a Universității, inclusiv crearea infrastructurii moderne de cercetare și sporirea vizibilității instituționale.

Prorectorul pentru activitate clinică și rezidențiat, profesorul Valeriu Revenco, a enumerat prioritățile pentru anul nou de studii, printre care: dezvoltarea platformei on-line pentru examenul de admitere în rezidențiat; revizuirea formulei pentru obținerea notei finale de concurs la admiterea în rezidențiat; îmbunătățirea mecanismelor de certificare a medicilor rezidenți după fiecare modul și evaluare a abilităților și a competențelor practice a viitorilor medici specialiști; actualizarea sistematizată a modificărilor în programele de studii prin rezidențiat, includerea stagiului practic ca formă obligatorie pentru

și geopolitice: „Pentru anul curent am trasat noi obiective privind modernizarea infrastructurii universității noastre, ajustarea anumitor servicii la necesitățile beneficiarilor de studii, mai multe schimburi de experiență pentru studenți și evenimente culturale și sociale etc.”.

La rândul său, Victoria Craveț, prorector pentru activitate economic-financiară, a vorbit despre activitățile preconizate în a.u. 2023-2024, printre care sporirea fondurilor bugetare prin diversificarea programelor de studii, precum și îmbunătățirea indicatorilor de performanță ce stau la baza metodologiei bugetare de finanțare bugetară a programelor de studii superioare de licență, integrate și de master ș.a.

În finalul ședinței au fost abordate prerogativele instituționale pentru anul universitar în curs și aprobate acte ce țin reglementarea activității universității noastre.

Căminul nr. 1 – redeschis după reconstrucție capitală

Un cămin studentesc al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a fost inaugurat după reconstrucție capitală, în data de 20 septembrie curent. Căminul nr. 1 are o arhitectură modernă și o capacitate de 245 de locuri ce au fost repartizate studenților din primii doi ani de studii de la Facultatea de Medicină nr. 1.

Lucrările de reconstrucție a căminului respectiv, construit în anul 1957, s-au desfășurat din aprilie 2022 până în august 2023. Acesta a fost extins cu încă un etaj și o mansardă și replanificat din tip coridor în apartamente cu 2, 3, 4 și 5 camere. Într-un apartament sunt camere pentru una, două sau trei persoane, asigurate cu grupuri sanitare, bucătărie și balcon. De asemenea, au fost amenajate o sală de lectură cu 40 de locuri și o sală de studiu în grup, amenajată cu tehnică de calcul (6-8 persoane), o spălă-

torie și o uscătorie de haine. Clădirea a fost dotată și cu două ascensoare panoramice.

„Unul dintre obiectivele principale ale Planului strategic de dezvoltare a USMF „Nicolae Testemițanu” constă în îmbunătățirea condițiilor de trai pentru beneficiarii de studii. O parte dintre investițiile alocate pentru infrastructura Universității sunt

dii, dotarea sălilor cu utilaje moderne, angajarea și menținerea celor mai buni profesori și amenajarea Campusului studentesc la standarde europene sunt niște componente prioritare ale administrației Universității. „Să știți că aici, acasă, la USMF „Nicolae Testemițanu”, se poate face carte bună. Apreciați și păstrați pentru că aici va fi casa voastră până la finalizarea studiilor”, a accentuat prorectorul, dorindu-le studenților succese la învățarea tainelor medicinei.

Cu un mesaj de recunoștință în adresa administrației Universității, pentru cazarea în condiții foarte bune de trai, a venit studenta Marișă Svistun, care a dat asigurări că toate acestea îi vor stimula pe medicii să învețe și mai bine.

La rândul său, studentul Marin Gălușcă, care este și șef al Căminului nr. 1, s-a declarat convins că „condițiile de trai create pentru studenți sunt la nivelul celor existente la universitățile de peste hotare. Sigur că acest fapt va motiva studenții să obțină rezultate academice frumoase și să devină specialiști buni în domeniul medicinei”.

Pentru efectuarea lucrărilor de reconstrucție a Căminului nr. 1, din bugetul instituției au fost alocate peste 50 de milioane de lei.

La eveniment au participat localitarii – studenți din anul I și II la programul de studii integrate Medicină, decani, prodecani și profesori, care au venit să se bucure împreună de noua casă a medicinistilor.

În prezent, și Căminul nr. 2 se află în proces de reconstrucție capitală.

Cercetările masteranzilor – puncte de reper în elaborarea politicilor de sănătate

În perioada 26-29 iunie, 36 de absolvenți ai Școlii de Management în Sănătate Publică (ȘMSP) a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” și-au susținut public tezele de master. Evenimentul cu genericul „Provocări în managementul sănătății publice” a coincis cu marcarei celei de-a 20-a aniversări de la fondarea Școlii.

demni și frumoși în dorința lor de a schimba sistemul sănătății în bine: „Republica Moldova are un potențial enorm de specialiști în domeniul managementului sănătății publice, ce trebuie implicat, respectat și plasat în condiții cheie de activitate”.

În discursul său, rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”, profesorul Emil Ceban, a evidențiat misiunea

Forumul a fost inaugurat de către directorul ȘMSP, profesorul Oleg Lozan, care a menționat că această cifră reprezintă o valorificare a entuziasmului, cutezanței, curajului și dorinței de schimbare în bine a generațiilor întregi de manageri în domeniul sănătății publice. În toată această perioadă, a existat mereu o competiție acerbă pentru studii de master, fapt ce bucură, dar și obligă menținerea unui standard înalt de calitate. Rezultatele obținute în acești ani demonstrează faptul că toate eforturile depuse și-au meritat fiecare minut, idee, emoție și sacrificiu dedicat acestui proiect.

Potrivit directorului Lozan, este cu totul fascinant să vezi cum se cristalizează viziunile, se maturizează diferite inițiative de cercetare, se naște un climat deosebit al creativității oamenilor liberi,

primordială a Școlii în pregătirea cadrelor profesionale capabile să gestioneze sistemul autohton de sănătate. „Un manager care deține bune abilități de administrare are capacitatea de a lua decizii informate, bazate pe dovezi, inclusiv științifice. În acest sens, ȘMSP depune eforturi constante pentru a crește calitatea cercetărilor în cadrul programului de masterat, prin fortificarea cursurilor de metodologie a cercetării, identificarea temelor de cercetare cu impact atât pentru domeniul de management în sănătate, cât și în sănătate publică”, a afirmat rectorul. În final, profesorul Ceban și-a exprimat convingerea că rezultatele cercetărilor masteranzilor vor deveni puncte de reper pentru noi studii interesante, dar și pentru politici eficiente în vederea fortificării sistemului medical și a sănătății populației.

Deputatul Adrian Belii, vicepreședinte al Comisiei parlamentare protecție socială, sănătate și familie, prezent la eveniment, a accentuat că sistemul național de sănătate duce lipsă de date, de analiză și instrumente analitice, uneori de viziune și de comunicare. „Dumneavoastră veniți să completați aceste deficiențe alături de colegii care au absolvit în trecut, formând un grup numeros de expertiză ce merită și trebuie să fie auzit, iar aceste cunoștințe le veți promova și le veți aplica în activitatea profesională”, a conchis parlamentarul.

La rândul său, președintele Comisiei de evaluare a tezelor de master, conferențiarul universitar Valeriu Sava, a remarcat că actualii absolvenți sunt persoane care au asimilat tot ce este necesar pentru a fi capabili să aplice cele mai moderne tehnici de management și de stabilire a diferitelor corelații în sistemul sănătății și impactul asupra diferitelor componente ale acestuia, având capacitatea de a veni cu propuneri de îmbunătățire a sistemului. „În calitate de reprezentant al Biroului de Cooperare al Elveției în Republica Moldova, organizația care contribuie prin diferite proiecte la îmbunătățirea sistemului sănătății, sunt dornic să aflăm cum percepeți prezentul și viitorul acestuia. Suntem în perioada de stabilire a obiectivelor și orice sursă de informație ce scoate în evidență nevoile populației țării, dar și identificarea celor mai stringente probleme și soluții, vor fi subiecte prioritare”, a conchis Valeriu Sava.

În anul curent au fost susținute cu succes 36 de teze de master cu teme actuale în domeniul sănătății publice, iar pe parcursul a 20 de ani, ȘMSP a instruit circa 400 de specialiști, care activează în sistemul public al sănătății, sectorul privat și cel departamental, administrația publică centrală și locală, organisme internaționale și organizații neguvernamentale.

Cursurile Comitetului European pentru Educație în Anestezie

Practicieni și medici rezidenți în anestezie și terapie intensivă s-au întrunit la Chișinău în cadrul conferinței științifice cu participare internațională „Toracele și respirația”, desfășurată în cadrul cursurilor Comitetului European pentru Educație în Anestezie (CEEA), ediția a XVIII-a, modulul I. Activitățile de instruire au avut loc în perioada 22-24 iunie curent, la Institutul Oncologic, fiind organizate de Catedra de anesteziologie și reanimatologie nr.1 „Valeriu Ghereg” a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în parteneriat cu Societatea Anesteziologie-Reanimatologie din Republica Moldova.

au fost abordate date și controversate, experiențe proprii și soluții, împărtășite generos de către vorbitorii naționali și internaționali”, a punctat conferențiarul.

La eveniment au fost prezente personalități notorii în domeniu – Gabriel Gurman, profesor emerit în anestezie și terapie intensivă, Universitatea Ben-Gurion din regiunea Negev, Israel, și Ioana Grigoraș, profesor în anestezie-terapie intensivă la Facultatea de Medicină, Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr. T. Popa” Iași, șefă a Clinicii Anestezie-Terapie Intensivă la Institutul Regional de Oncologie Iași, România.

Participanții au pus în discuție subiecte privind echipamentul pentru

Programul a inclus 24 de conferințe și trei ateliere practice, cu conținut variat și relevant pentru consolidarea cunoștințelor participanților.

Diana Boleac, conferențiar universitar la Catedra de anesteziologie și reanimatologie nr. 1 „Valeriu Ghereg”, director regional CEEA, a menționat că evenimentul științific a devenit deja o tradiție, iar ediția curentă a înregistrat o rată record de participanți comparativ cu alți ani. „Cursurile au drept scop dezvoltarea abilităților profesionale în domeniul anesteziologiei și reanimatologiei la cele mai înalte standarde, prin instruirea continuă a specialiștilor. La conferință

ventilație pulmonară separate, capnografia, manșeta tubului – un dispozitiv mic cu o sarcină uriașă, hipoxia și hiperoxia în timpul ventilației mecanice, sindromul de insuficiență respiratorie acută, tehnologia avansată și inteligența artificială în anestezie, inducerea prin inhalare ș.a.

Cursurile CEEA sunt organizate anual de Societatea Anesteziologie-Reanimatologie în colaborare cu Ministerul Sănătății al Republicii Moldova și Fundația Medicală „Valeriu Ghereg”, sub egida Societății Europene de Anesteziologie.

Instruiri privind aplicarea instrumentelor Bologna în instituțiile de învățământ superior

Specialiști care activează în diverse domenii la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au participat la ateliere de dezvoltare a competențelor în vederea eficientizării proceselor instituționale. Instruirile au avut loc în data de 21 și 22 septembrie 2023 în cadrul proiectului „Bologna Hub Peer Support”. Acesta își propune să stimuleze implementarea angajamentelor cheie și aplicarea instrumentelor Bologna în instituțiile de învățământ superior din spațiul european.

Universitatea Națională de Economie „Simon Kuznets” din Harkov, Ucraina.

La finalul activităților, beneficiarii de instruire ne-au împărtășit câteva impresii. Cornelia Lazăr, conferențiar universitar la Catedra de biochimie, a accentuat utilitatea seminarelor prin diversitatea conținutului. „Expertele din Germania ne-au oferit resurse relevante și ne-au ajutat să însușim mai multe metode noi de lucru cu studenții, în special cum să-i ajutăm să înțeleagă noile concepte de predare. Pentru a capta atenția studenților timp de 90 de minute noi, cadrele

Victor Șchiopu, asistent universitar la Catedra de oncologie, a remarcat importanța atelierelor în predarea cursurilor pentru studenți. „Informația obținută a fost una valoroasă, în ideea de a ne menține în topul universităților din țară și din regiune. În paralel cu tehnicile interactive de predare am discutat despre digitalizarea procesului de studii și modalitatea de a-l face mai facil și atractiv. Drept idee inovativă a fost prezentat modelul universităților care au creat o structură specială ce ajută cadrele didactice să implementeze digitalizarea ca metodă de studiu”, a opinat Victor Șchiopu.

La rândul său, profesorul Iryna Zolotaryova a apreciat deschiderea participanților pentru cunoașterea metodelor noi de lucru pe segmentul de activitate, fie didactic, mobilitate, fie internaționalizare, precum și dorința de a face lucruri bune și frumoase în Universitate. După ce a vizitat Centrul Universitar de Simulare în Instruire Medicală, experta a declarat că acesta este o sursă excepțională a Universității.

Formatoarea Sonja Mikeska a menționat că atelierul a avut un caracter interactiv, astfel participanții au reușit să dobândească metode și practici noi de lucru. Expertă a apreciat preocuparea colegilor de la USMF „Nicolae Testemițanu” pentru dezvoltarea competențelor studenților și metoda de evaluare a acestora la finalul studiilor. „Această metodă poate fi un model pentru colegii din Germania”, a punctat Sonja Mikeska.

Proiectul „Bologna Hub Peer Support” este susținut de Comisia Europeană prin intermediul Ministerului German al Educației și Cercetării.

Temele abordate în cadrul atelierelor au fost: Mobilitate academică și fortificarea procesului de internaționalizare, abordările inovatoare ale învățării și predării, digitalizarea procesului educațional și dezvoltarea curriculumului, modularizarea. Cursurile au fost susținute de către speakeri internaționali – prof. Sonja Mikeska, Departamentul Managementul Calității și Cooperare Internațională din cadrul Universității de Științe Aplicate din Munster, Germania, și prof. Iryna Zolotaryova,

didactice, trebuie să cunoaștem metode și instrumente digitale, platforme moderne de lucru și de evaluare a cunoștințelor. Astfel, printre instrumentele de lucru oferite sunt Padlet, Mentimeter, Trello, Mirror. După atelier vom împărtăși cunoștințele colegilor de la catedră ca să implementăm aceste metode la scară largă, deoarece sunt practice și utile. De asemenea, am relatat și despre experiența noastră de lucru, pentru că, la rândul nostru, avem rezultate frumoase”, a accentuat Cornelia Lazăr.

Școala de vară de gastroenterologie și hepatologie, ediția a VII-a

Circa 150 de specialiști în domeniul medicinei interne – medici gastroenterologi, hepatologi, internști și alți specialiști din instituții medicale din țară s-au reunit la Școala de vară de gastroenterologie și hepatologie din Republica Moldova, în data de 16 și 17 iunie 2023.

La eveniment au participat și invitați din România – Prof. Dr. Vladislav Brașoveanu, chirurg transplantolog, și Dr. Gabriela Șmira de la Institutul Clinic Fundeni din București, care au prezentat informații valoroase despre steatoza hepatică în viziunea gastroenterologului transplantolog.

Unul dintre organizatorii acestei manifestări, prof. univ. Eugen Tcaciuc, șef al Disciplinei de gastroenterologie din cadrul Departamentului Medicină Internă (DMI) și președinte al Societății de Gastroenterologie și Hepatologie din Republica Moldova, a vorbit despre importanța acestui eveniment pentru comunitatea medicilor gastroenterologi, hepatologi, chirurghi, medici de familie, specialiști în medicina internă. „Este deja o tradiție să ne adunăm, an de an, în cadrul Școlii de vară, pentru un schimb de experiență și să punem în discuție, iar ulterior în practică, ghidurile și protocoalele clinice în domeniul gastroenterologiei și hepatologiei, care au apărut în ultimul an”, a specificat profesorul.

Printre subiectele abordate în cadrul evenimentului au fost: noutăți în patologia tractului digestiv superior, tratamentul patologiilor intestinale, a disfuncțiilor căilor biliare, microbiota intestinală, rolul hepatoprotectoarelor în terapia bolilor ficatului. Medicii au fost informați referitor la aplicarea metodelor noi de diagnostic în gastroenterologie, precum ecoendoscopia și manometria esofagiană de înaltă rezoluție – metode performante accesibile deja și în Republica Moldova.

Totodată, în cadrul Școlii de vară a fost ținut un curs interdisciplinar dedi-

cat Zilei Internaționale a Steatohepatitei non-alcoolice cu genericul „Managementul bolii ficatului gras la diferite nivele de asistență medicală: de la asistența medicală primară la transplantul hepatic”, moderat de conferențiarul universitar Angela Peltec.

În acest an a fost realizat un proiect pilot la nivelul medicinei primare pentru a evalua cunoștințele medicilor de familie privind screeningul bolii ficatului gras. În acest context, conferențiarul universitar Virginia Șalaru, medic de familie, a evidențiat aspecte importante în gestionarea tratamentului pacienților cu diagnosticul dat. În cadrul cursului a fost abordată multidisciplinar și problema steatozei hepatice macro- și microveziculare.

Școala de vară de gastroenterologie și hepatologie reprezintă o oportunitate și o platformă de comunicare, de transfer de cunoștințe și bune practici în vederea îmbunătățirii serviciilor medicale acordate pacienților. Manifestarea științifică a fost organizată de către Societatea de Gastroenterologie și Hepatologie din Republica Moldova, Disciplina de gastroenterologie, DMI, și Laboratorul de gastroenterologie ale USMF „Nicolae Testemițanu”.

Chirurgia modernă prin prisma progresului tehnologic

Al XIV-lea Congres național cu participare internațională al Asociației Chirurgilor „Nicolae Anestiadi” și al IV-lea Congres al Societății de Endoscopie, Chirurgie minim invazivă și Ultrasonografie „V. M. Guțu” din Republica Moldova s-au desfășurat în perioada 21-23 septembrie 2023 la Chișinău, cu genericul „Chirurgia modernă prin prisma progresului tehnologic”.

Președintele Congresului, profesorul universitar Sergiu Ungureanu, șef al Catedrei de chirurgie nr. 4 a USMF „Nicolae Testemițanu”, președinte nou ales al Asociației Chirurgilor „Nicolae Anestiadi” din Republica Moldova, și-a exprimat convingerea că acest eveniment științific va genera un schimb de idei și bune practici pentru comunitatea chirurgicală. „Chirurgia a avansat foarte mult în ultimii ani, practic toate clinicile sunt dotate cu echipament pentru chirurgie minim invazivă, laparoscopică, endoscopică, endovasculară. În prezent, practic nu putem face chirurgie fără utilaj de ultimă generație. Mă bucură faptul că toți specialiștii prezenți la forum conștientizează și sunt interesați de acest subiect, și sperăm să avem sprijinul tuturor organelor abilitate în modernizarea continuă a domeniului”, a afirmat profesorul în deschiderea manifestării științifice.

moștenite de la predecesorii și colegii noștri. Dvs. dați dovadă de onestitate, vă îndepliniți datoria sfântă, manifestați un adevărat patriotism și responsabilitate civică, acordați asistență medicală calificată și serviți drept model pentru generațiile viitoare, și astfel contribuiți la menținerea imaginii și la sporirea vizibilității Almei Mater. Sperăm că schimbul de experiență între diferite școli de specialitate va deschide noi orizonturi și oportunități în domeniu, vor fi stabilite și dezvoltate noi relații de cooperare reciproc avantajoase în viitor”, a conchis profesorul Ceban.

În prezent chirurgia progresează rapid, apar multe metode minim invazive, laparoscopice, se extinde spectrul și diapazonul intervențiilor. Prin participarea la congrese de profil, chirurgii moldoveni aduc un aport valoros la dezvoltarea științifică și medicală globală, sporind vizibilitatea medicinei autohtone în mediul internațional”, a declarat profesorul universitar Gheorghe Rojnovanu, șef al Catedrei de chirurgie nr. 1 „Nicolae Anestiadi” și ex-președinte al Asociației Chirurgilor „Nicolae Anestiadi” din Republica Moldova.

Și președintele Societății de Endoscopie, Chirurgie minim invazivă și Ultrasonografie

La inaugurarea evenimentului a participat și președintele Parlamentului Republicii Moldova Igor Grosu, care a mulțumit chirurgilor pentru faptul că salvează zilnic vieți cu profesionalism, devotament, dăruire și dragoste pentru oameni. Totodată speaker-ul a vorbit despre prerogativele Guvernului și ale Ministerului Sănătății, privind obținerea unor fonduri în scopul dezvoltării și optimizării resurselor în sănătate. „Chirurgia se modernizează prin prisma progresului tehnologic, fapt ce permite ca oamenii noștri să se trateze acasă conform ultimelor tendințe. Ați preluat cu succes cele mai moderne tehnologii și metode și mă bucur că în ultima perioadă sunt efectuate tot mai multe intervenții, în premieră, la pacienți cu grave probleme de sănătate”, a punctat președintele legislativului.

În discursul său, rectorul USMF „Nicolae Testemițanu” Emil Ceban a făcut o incursiune în istoria serviciului chirurgical autohton, subliniind că, odată cu fondarea Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, în 1945, s-au creat școli științifice, s-a pus temelia unor frumoase tradiții în domeniul chirurgiei, s-a format o pleiadă de chirurghi de mare valoare. „Ne inspiră optimism faptul că, alături de nume de rezonanță națională și internațională, cresc tineri talentați, demni de a continua și a dezvolta valoroasele tradiții

„V. M. Guțu”, Eliferii Pitel, și-a exprimat convingerea că acest congres va fi un eveniment științific valoros, ce va avea un impact deosebit în menținerea nivelului înalt al științei chirurgicale, precum și păstrarea și fortificarea relațiilor prețioase cu colegii de breaslă.

Cu un cuvânt de salut în adresa chirurgilor au mai venit Ion Prisacari, secretar de stat al Ministerului Sănătății și Valeriu Șurlin, secretar general al Societății Române de Chirurgie.

Forumul științific a întrunit atât chirurghi din țară, cât și de peste hotare – reprezentanții majorității specialităților și subspecialităților chirurgicale, care au prezentat cele mai inovative metode de tratament în patologiile chirurgicale aplicate în România, Ucraina, Germania, Grecia, Franța, Uzbekistan, SUA ș.a. Medicii chirurghi au abordat subiecte precum: *chirurgia cardiacă, chirurgia vasculară, chirurgia minim invazivă, bronhoscopia, chirurgia colorectală și infecția chirurgicală*.

Actualmente, formarea medicilor chirurghi la USMF „Nicolae Testemițanu” se desfășoară în cadrul a șase catedre, membrii cărora sunt implicați în procesul de instruire a studenților, în 16 programe de studii de profil chirurgical în rezidențiat și 144 de programe de educație medicală continuă.

Participare activă la Conferința Națională a Societății Române de Hematologie

Reprezentanții Disciplinei de hematologie, din cadrul Departamentului Medicină Internă a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au participat la cea de-a XXIX-a ediție a Conferinței Naționale de Hematologie Clinică și Medicină Transfuzională și la cea de-a VII-a Conferință Națională de Transplant Medular. Manifestările științifice s-au desfășurat la Iași, România, în perioada 4-8 octombrie 2023.

Universitatea noastră a fost reprezentată la aceste evenimente de către șefa Disciplinei de hematologie Sanda Buruiiană, conferențiară universitară Maria Robu, Vasile Musteață și asistenții universitari Victor Tomacinschi, Natalia Sporiș, Svetlana Cebotari, care au prezentat comunicări orale și postere.

„Colaborarea reprezentanților societăților hematologice va contribui la promovarea spiritului participativ și stimularea inițiativelor tinerilor specialiști. Prin eforturile conjugate și prin colaborarea deja inițiată, vom reuși să obținem excelența științifică înconunată cu rezultatele de impact asupra reușitei tratamentului pacientului hematologic și de ce nu al satisfacției profesionale”, a menționat șefa Disciplinei.

În cadrul conferințelor, ce au inclus 30 de sesiuni științifice, au fost abordate cele mai stringente probleme ce apar pe durata conduitei terapeutice, inclusiv a unor algoritmi concreți de abordare a pacienților cu hemopatii benigne și maligne. De asemenea, au fost prezentate metode moderne de tratament cum ar fi: *utilizarea terapilor convenționale, utilizarea transplantului autolog și allogenic de măduvă osoasă, utilizarea moleculelor mici (anticorpi monoclonali bispecifici, terapii anti-BCMA, tratament prin CAR-T-cell ș.a.)*.

„Anterior, a fost inițiată o cercetare epidemiologică axată pe evaluarea sănătății populației în șase localități din țară, și anume în grupul de vârstă 18-25 de ani, pe un eșantion de peste 2800 de respondenți. Printre problemele de sănătate identificate în timpul efectuării studiului au fost: dereglări ale metabolismului, deviații de comportament, afectarea stării integrale de sănătate. Problema pneumologiei copilului, în spe-

Radiologia și imagistica – mai atractive pentru viitorii specialiști

Medici, tehnicieni radiologi și imagiști, experți internaționali în domeniul radiologiei și imagisticii medicale s-au întrunit la USMF „Nicolae Testemițanu”, în cadrul Congresului anual al Societății de Radiologie și Imagistică Medicală din Republica Moldova, pentru a împărtăși bunele practici în diagnosticul radiologic sau ecografic, precum și pentru îmbunătățirea abilităților profesionale. Evenimentul, organizat în parteneriat cu Școala Europeană de Radiologie, a avut loc în data de 7 septembrie curent și a inclus, în premieră pentru țara noastră, un curs de radiologie musculo-scheletală.

logiei. În acest context, conducerea Universității și reprezentanții Catedrei de radiologie și imagistică și-au asumat responsabilitatea în instruirea specialiștilor prin programe de studii superioare de licență și integrate, postuniversitare prin rezidențiat și de educație profesională continuă a medicilor. O atenție deosebită se acordă procesului de armonizare a instruirii cu standardele europene și mondiale la toate etapele de formare și perfecționare a specialiștilor în domeniu”, a punctat prim-prorectorul.

În mesajul său de salut, Simion Marga, președintele Societății de Radiologie și

Forumul a fost inaugurat de către prim-prorectorul Olga Cernetchi, prorector pentru activitate didactică, care a menționat că domeniul radiologiei și imagisticii medicale evoluează rapid, instituțiile medico-sanitare au nevoie de specialiști și, respectiv, specialitatea Tehnologie radiologică devine tot mai solicitată, deoarece spectrul de activitate al medicului radiolog s-a extins ca rezultat al dotării clinicilor și spitalelor cu echipament performant pentru ultrasonografie, radiologie, tomografie computerizată, rezonanță magnetică nucleară ș.a.

Tehnologiile imagistice au un impact deosebit și în Republica Moldova atât în practica medicală, cât și în procesul de instruire medicală, fapt ce a determinat Universitatea să lanseze un nou program de studii de licență de 4 ani – Tehnologie radiologică, iar prima promoție va absolvi în anul 2024.

„Sistemul de sănătate din țară se confruntă cu o criză acută de specialiști în domeniul radio-

Imagistică Medicală din Republica Moldova, a subliniat că evenimentul științific este organizat la nivel european.

„Schimbul de experiență și colaborarea internațională în domeniu au o relevanță deosebită în menținerea tempoului de dezvoltare a tehnologiilor imagistice, cât și pentru alinierea la standardele internaționale. Sperăm că discuțiile axate pe cele mai actuale și stringente probleme, schimbul de idei și experiență între diferite școli de imagistică, informațiile de ultimă oră prezentate în cadrul Cursului de radiologie musculo-scheletală vor deschide noi orizonturi și oportunități de a prelua modele de bune practici pe care le vom putea implementa la noi”, a adăugat specialistul.

La forum au participat medici radiologi și imagiști, medici rezidenți și specialiști notorii din România, Belgia, Grecia și Republica Moldova.

Conferința științifico-practică „Actualități în pneumologia copilului”

Departamentul Pediatrie al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a organizat conferința națională cu participare internațională Actualități în pneumologia copilului, în data de 22 iunie 2023. Evenimentul a întrunit specialiști din pediatrie, alergologie, imunologie, pulmonologie, terapeuți și medici de familie.

Manifestarea științifică a fost inaugurată de către prorectorul pentru activitatea de cercetare, academicianul Stanislav Groppa, care a menționat că pneumologia copilului este o problemă stringentă atât în țara noastră, cât și la nivel global, ce necesită a fi studiată în ceea ce privește cunoașterea patologiei, educația copilului, calitatea vieții și, ulterior, integrarea în societate.

„Anterior, a fost inițiată o cercetare epidemiologică axată pe evaluarea sănătății populației în șase localități din țară, și anume în grupul de vârstă 18-25 de ani, pe un eșantion de peste 2800 de respondenți. Printre problemele de sănătate identificate în timpul efectuării studiului au fost: dereglări ale metabolismului, deviații de comportament, afectarea stării integrale de sănătate. Problema pneumologiei copilului, în spe-

cial ca repercusiune al îmbolnăvirii anterioare de COVID-19, presupune afectarea sistemului imun, a celui vascular, de coagulare și a celui pulmonar”, a adăugat profesorul. În acest context, acad. Groppa a anunțat că Centrul de Medicină Moleculară, Biobanca, Centrul de Medicină Personalizată și Laboratorul în domeniul imunologiei – subdiviziuni ale Institutului Național de Cercetare în Medicină și Sănătate din cadrul Universității – vor asigura cercetări genetice, genomice, în domeniul biologiei moleculare, biochimiei, morfologiei și microscopiei confocale.

Potrivit profesorului universitar Svetlana Șciuca, șefa Clinicii Pneumologie din cadrul Departamentului Pediatrie, membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei, în cadrul conferinței au fost prezentate cercetări realizate atât în țară, cât și peste hotare de către doctorii tineri. Totodată, specialiștii au făcut un schimb de bune practici în domeniul pneumologiei copilului, au discutat actualitățile în domeniu, inclusiv în contextul îmbolnăvirilor cu virusul SARS-COV-2 ce a generat multe probleme.

La deschidere a participat și academiciana Eva Gudumac, profesor universitar la Catedra de chirurgie, ortopedie și anesteziologie pediatrică „Natalia Gheorghiu”, care și-a exprimat încrederea că informația prezentată la conferință va contribui la actualizarea cunoștințelor deținute de colegii săi mai tineri.

La manifestarea științifică a participat și profesorul Serghey Goncharuk, șef al Catedrei de imunologie clinică, genetică și biologie medicală de la Universitatea Națională de Medicină din Odesa, Ucraina, care a împărtășit tinerilor specialiști experiența sa vastă în domeniu, reitând deschiderea sa pentru colaborare.

În cadrul evenimentului științific au fost puse în discuție următoarele subiecte: *manifestări bronhopulmonare evolutive în infecția COVID-19 la copii, complicații pulmonare și pleurale în pneumonii, sindromul bronhoobstructiv (wheezingul) recurent, tratamentul sindromului bronhoobstructiv, corpii străini în căile respiratorii la copii – tehnici bronhoscopice de diagnostic, pneumonia în erorile congenitale ale sistemului imun, imunodeficiențe primare și infecțiile pulmonare ș.a.*

Afecțiunile oculare – abordare multidisciplinară în cadrul unei conferințe științifico-practice

Problemele actuale în oftalmologie au fost discutate în cadrul conferinței naționale „Afecțiuni oculare: abordare multidisciplinară, tehnologii moderne de diagnostic și tratament, tendințe”, desfășurată în data de 23 și 24 septembrie curent. Subiectul a fost abordat sub aspect multidisciplinar, întrunind medici specialiști din domeniul oftalmologiei, neurologiei, reumatologiei, endocrinologiei, otorinolaringologiei, oncologiei și imagisticii.

Conferința a fost inaugurată de academicianul Stanislav Groppa, pro-rector pentru activitatea de cercetare la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, care a remarcat programul exhaustiv al evenimentului: „Interdisciplinaritatea joacă un rol deosebit în cercetarea organismului uman în integral și a unui organ în particular. Acestea sunt într-o simbioză totală ce conduce la identificarea factorilor ce le afectează.”

Abilitățile senzoriale sunt extrem de importante în procesul de

cunoaștere a lumii, de dezvoltare, de creare a personalității, iar profesia de medic oftalmolog este excepțională. „Aname ei cunosc cel mai bine persoanele care sunt lipsite de posibilitatea de a vedea frumosul din jur, ceea ce le diminuează calitatea vieții. USMF „Nicolae Testemițanu” acordă o atenție deosebită modalităților de pregătire a studenților, medicilor rezidenți în domeniul dat. Este important de a învăța studenții să cerceteze, de a le dezvolta abilitatea de a cunoaște, de a înțelege,

atinge noi performanțe în domeniu”, a dat asigurări vicedirecțorul SCR.

Potrivit Liliei Dumbrăveanu, șefa Catedrei de oftalmologie și optometrie a USMF „Nicolae Testemițanu”, în ultimii ani tot mai mulți tineri optează pentru profesia de medic oftalmolog și optometrist. „Avem un număr mare de medici rezidenți la specialitatea Oftalmologie și un număr în creștere de studenți la programul de studii Optometrie. Din anul trei de studii încercăm să-i integrăm cât mai mult în cercetări științifice și lucru cu pacienții. Activăm cu toții în echipă și doar așa putem obține rezultate frumoase și beneficii pentru pacienții noștri”, a punctat Lilia Dumbrăveanu.

Referitor la formatul de lucru al conferinței, șefa catedrei a menționat că specificul temelor incluse în program demonstrează interesul comun al specialiștilor de la diferite discipline medicale – reumatologie, neurologie, neonatologie, ceea ce ne face mai bogată în cunoaștere, cercetare și dezvoltare.

Moderatorul evenimentului – profesorul universitar Eugeniu Bendelic, șef al Catedrei de oftalmologie, a vorbit despre necesitatea schimbului de experiență, de bune practici, metode inovative de diagnostic și tratament în acest domeniu.

Forumul a întrunit peste 150 de participanți, inclusiv specialiști renumiți la nivel internațional, printre care: prof. K-P Boergen (Germania) și Linda M. Zangwill (SUA).

Printre subiectele abordate au fost patologia corneei, retinei, nervului optic, glaucomul, chirurgia cataractei și d.s.a. Programul conferinței a inclus și două workshopuri destinate medicilor rezidenți oftalmologi și studenților de la specialitatea Optometrie: „Facemulsificarea pentru începători” și „Lentile de contact – între inovație și confort”.

de a sintetiza și de a lua decizii”, a accentuat Stanislav Groppa.

Alexandru Ferdohle, vicedirecțorul Spitalului Clinic Republican „Timofei Moșneaga” (SCR), a subliniat că oftalmologia este unul dintre domeniile strategice ale instituției. În ultimii ani serviciul a fost modernizat și se pune accent pe atragerea și implicarea tinerilor specialiști în domeniu. „Trebuie să asigurăm continuitate, deoarece avem tineri cu abilități foarte bune în chirurgia modernă. Moldova este o țară europeană cu perspective clare și vom depune efort maxim pentru a

Congresul Național de Anestezie și Terapie Intensivă

În perioada 7-9 septembrie 2023, la Chișinău a avut loc Congresul Național de Anestezie și Terapie Intensivă cu participare internațională – eveniment organizat de Societatea de Anestezie și Reanimatologie din Republica Moldova în parteneriat cu catedrele de profil ale Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

Circa 60 de speakers din România, Israel, Marea Britanie, Franța, SUA, Ucraina și Republica Moldova au abordat subiecte de actualitate pentru cei 330 de participanți la forum: medici anesteziologi și reanimatologi, cadre didactice și științifico-didactice, cercetători, studenți-doctoranzi și medici rezidenți.

Pe parcursul celor trei zile, au fost desfășurate 26 de sesiuni științifice, două conferințe, patru simpozioane și patru ateliere practice, precum și sesiuni dedicate activității asistentelor medicale.

Acad. Gheorghe Ghidirim a ținut o conferință magistrală onorifică cu genericul „Am lucrat cu el o viață!”, iar profesorul Daniela Filipescu de la Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București, România – „De ce am ales acest traseu?”

La închiderea lucrărilor congresului, în premieră, a fost oferit Premiul Nicolae Burdilă pentru cea mai bună comunicare orală, pe care l-au împărțit Mariana Denisova, pentru prezentarea orală „Cana cu apă”, și Constantin Vascauțan, pentru prezentarea „Deși e foarte rar, se mai întâmplă”. Ambii învingători au fost ghidați în elaborarea proiectelor de cercetare de către Svetlana

Plămădeală, conferențiar universitar la Catedra de anestezie și reanimatologie nr. 1 „Valeriu Ghereg”.

Potrivit profesorului universitar Serghei Șandru, șef al Catedrei de anestezie și reanimatologie nr. 1 „Valeriu Ghereg”, ediția din acest an a forumului științific a demonstrat o colaborare constructivă între Societatea de Anestezie și Reanimatologie din RM, Societatea de Tromboză și Hemostază din RM, Societatea de Respirologie din RM „Viaremo”, Asociația Chirurgilor „Nicolae Anestiadi” din RM și Laboratorul de infecții intraspinalicești al USMF „Nicolae Testemițanu”.

Programul evenimentului științific a inclus și o expoziție de tehnică, echipamente medicale și preparate medicamentoase.

Echipa de cercetători și inventatori a Universității a câștigat trofeul „Excellent Idea-2023” al doilea an consecutiv

Echipa de cercetători și inventatori de la USMF „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a obținut, pentru al doilea an consecutiv, trofeul Expoziției Internaționale de Creativitate și Inovare „Excellent Idea”. De asemenea, reprezentanților universității noastre le-au revenit cele mai multe mențiuni la Gala de premiere, în total fiindu-le acordate 35 de medalii, dintre care 22 de aur, 9 de argint și 7 de bronz.

Rectorul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, profesorul universitar Emil Ceban, a menționat în deschiderea evenimentului că pentru dezvoltarea domeniului Cercetare și sporirea competitivității la nivel internațional este necesar de consolidat baza științifică. „Conform Planului strategic de dezvoltare până în anul 2030, la USMF „Nicolae Testemițanu” se implementează conceptul educație prin cercetare, ce presupune atragerea studenților în procesul de cercetare, începând cu anul I de studii, de rând cu personalul științifico-didactic prin: participarea la cercurile științifice studențești, în proiecte de cercetare, la forumurile științifice instituționale, naționale și internaționale, cu publicarea rezultatelor și, ulterior, în procesul de pregătire a tezelor de licență și a lucrărilor de absolvire”, a specificat rectorul.

Proprietatea intelectuală a instituției noastre, pe parcursul celor 78 de ani de activitate, s-a materializat în 490 de brevete de invenție, 6132 de inovații și cca 160 de certificate cu drept de autor, ce sunt implementate în activitatea științifico-didactică și științifico-practică, având un impact considerabil asupra calității asistenței medicale acordate populației și dezvoltării sistemului de sănătate din Republica Moldova. În cadrul acestui eveniment, cercetătorii USMF

„Nicolae Testemițanu” au expus: 19 inovații, inclusiv 1 ciclu de lucrări, 1 drept de autor, 7 invenții, 2 proiecte de cercetare, 3 cărți (2 monografii și un manual), 3 articole publicate ISI ș.a.

Conf. univ. Andrei Pădure, șef al Catedrei de medicină legală, liderul echipei câștigătoare a trofeului „Excellent Idea-2023”, a accentuat că această distincție este meritul echipei ce depune efort constant: „A fost o mare surpriză să primim pre-

miul principal al acestei expoziții de mare impact. Dorim participanților succese, inspirație și speranțe că la următoarele ediții veți fi Dumneavoastră câștigătorii”.

La rândul său, Eugeniu Valic, student în anul VI la Facultatea de Medicină nr. 1, câștigătorul trofeului „Cel mai tânăr cercetător” la „Excellent Idea-2022”, apreciat și cu medalie de aur la ediția curentă, a venit cu un mesaj de încurajare pentru toți participanții: „O inovație rămasă în teorie e uitată în timp, de aceea doresc atât cercetătorilor seniori, cât

și cercetătorilor tineri succese mari și susținere din partea autorităților, să creadă în invențiile lor, pentru că doar așa putem avea un trai mai decent și ajuta la progresul țării noastre”.

Expoziția „Excellent Idea-2023” promovează inovațiile, invențiile, rezultatele proiectelor de cercetare și literatura științifică publicată ale autorilor din țară și de peste hotare, pentru a le expune publicului larg. În acest an au fost prezentate în to-

tal peste 160 de invenții, inovații, proiecte de cercetare și publicații ISI a deținătorilor proprietății intelectuale din: România, Ucraina, Polonia, Italia, Olanda, Bulgaria și Moldova.

„Excellent Idea” este la a doua ediție, fiind organizată de Centrul de Inovare și Transfer Tehnologic al Academiei de Studii Economice din Moldova în parteneriat cu USMF „Nicolae Testemițanu” și Academia de Științe a Moldovei.

Școala Est-Europeană de Bioinformatică și Genomică Computațională

Cadre didactice și studenți de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova au participat la Școala Est-Europeană de Bioinformatică și Genomică Computațională 2023 (EEBG).

Cursurile s-au desfășurat în perioada 26 iunie - 7 iulie, timp în care participanții au avut oportunitatea de a-și aprofunda cunoștințele în domeniul bioinformaticii și genomicii computaționale și relația acestora cu medicina, grație prelegerilor ținute de experți din SUA, România, Danemarca, Franța, Polonia, Elveția, Turcia și Noua Zeelandă ș.a.

Potrivit lui Eugeniu Valic, student în anul VI, Facultatea de Medicină nr. 1, participant la Școala de vară, programul a inclus și prezentarea mai multor proiecte de cercetare, realizate de către studenți cu ajutorul software-urilor de bioinformatică și instrumentelor specializate. În acest context, reprezentanții USMF „Nicolae Testemițanu” în colaborare cu colegii de la Universitatea Tehnică a Moldovei și instituții de specialitate din România, Ucraina și Turcia au realizat următoarele proiecte:

BRCA1 and BRCA2 variants and breast cancer, creat de grupul de autori: Mihai Dascăl, Natalia Ștefan, Oksana Zlenko, Maryna Kit, Adriana Ciuhrii, Iulia Coliban, Nicoleta Guțu, Cornelia Lazăr, Ecaterina Pavlovski, Tatiana Timercan, Eugeniu Valic, Alexandru Postovanu, Chiril Boiciuc, Delia Minchevici și Vasile Musteață;

Comparison of Bioinformatics Tools for SARS-CoV-2 Detection in Wastewater, creat de grupul de autori: Victor Gordeev, Nick Drabcinski, Iuliana Șoldănescu, Alexandrina Ferdohle și Anastasia Ciocoi;

Differential Gene Expression: RNA-Seq analysis of tumor and non-tumor tissue in a group of breast

cancer women, creat de grupul de autori: Daria Nishchenko, Alina Vladinova, Ludmila Troianovska, Anna Krizhevitskaya, Nicolae Calistru, Liliana Badan, Ludmila Rotaru și Olga Penina;

Evaluating STR typing through NGS: possibilities, constraints, perspectives, creat de grupul de autori: Alexandr Dorif, Maxim Bîrsa, Nina Bogdan-Golubi și Cristina Botnari;

Metadata availability, creat de grupul de autori: Maxim Comarov, Iurii Kravciuk, Lucia Sibii, Grigore Boldirev, Polina Yurko și Tatiana Șchiopu.

În ultima zi a Școlii de vară, toți participanții au susținut un examen în scris și au primit certificate de participare cu credite din Sistemul European de Transfer și Acumulare de Credite (ECTS). Certificatele au fost acordate în semn de recunoaștere oficială a participării active a cursanților la Școala de vară și realizării cu succes a programului.

Evenimentul a fost organizat de Universitatea Tehnică a Moldovei și Mangul Lab (Universitatea din California de Sud) în parteneriat cu USMF „Nicolae Testemițanu”, Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) Moldova, Agenția pentru Bioinformatică din Ucraina și Mediacor, și a reunit specialiști, cadre didactice și studenți din Republica Moldova, România, Ucraina, Turcia, Cehia, Lituania și Belarus.

Accesarea fondurilor europene prin programe transfrontaliere

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” este antrenată, în permanență, în dezvoltarea sau câștigarea unor proiecte noi pentru dezvoltarea infrastructurii universitare și modernizarea proceselor interne: instruire, management, cercetare, promovare ș.a. conform standardelor europene. În acest context, în data de 31 august 2023, rectorul Emil Ceban a participat la Forumul „Impulsionarea absorbției fondurilor europene de către Republica Moldova – țară candidată la UE, împreună cu România” – eveniment organizat de Institutul de Dezvoltare și Expertiză a Proiectelor (IDEP Moldova) la Chișinău.

Profesorul Ceban a împărtășit experiența Universității privind accesarea fondurilor europene prin programe transfrontaliere între Republica Moldova și România, care s-a dovedit a fi de succes. Astfel, rectorul a subliniat că Universitatea participă în proiecte cu finanțare europeană precum: Orizont 2020, ERASMUS, ICGEB, Danube. USMF „Nicolae Testemițanu” beneficiază de proiectele comunității europene în fortificarea guvernantei instituționale (proiectul MHELM și SPRING), de fortificarea curriculară prin implementarea metodelor inovative de predare

interactivă (proiectul PBL), de dezvoltare a infrastructurii de cercetare (OBDIANet, FORCEmed) și altele.

Potrivit rectorului, România a trecut printr-un proces similar, parcurgând un drum plin de provocări și realizări în acest sens. Pe parcursul anilor a dezvoltat parteneriate interinstituționale puternice, ce astăzi reprezintă piatra de temelie pentru orice dezvoltare sustenabilă și utilizare eficientă a fondurilor externe. De asemenea, acestea sunt esențiale pentru promovarea

transparenței, responsabilității și buneii guvernări în procesul de utilizare a resurselor europene.

Cea mai recentă realizare a Universității în cadrul unui program transfrontalier este achiziționarea unui microscop confocal „Leica”, în valoare de 5,1 milioane de lei, – aparat performant pentru realizarea cercetărilor în domeniul biomedicinii. Achiziționarea acestuia a fost posibilă grație grantului structural transfrontalier „Rețea transfrontalieră inte-

grată pentru servicii avansate de sănătate în domeniul obezității, diabetului și a altor tulburări metabolice – OBDIA-NET”, implementat împreună cu Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” Iași, România, și finanțat de Uniunea Europeană prin intermediul Ministerului Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene al guvernului român.

În cadrul proiectului OBDIA-NET, împreună cu partea română, a fost creată și dezvoltată o rețea regională transnațională și multidisciplinară de servicii medicale, de cercetare și instruire.

„Pentru noi, acest proiect este o istorie de succes. Cu toții am realizat că fiecare etapă în direcția accesării fondurilor europene a contribuit esențial la dezvoltarea universității noastre: modernizarea infrastructurii, a serviciilor de sănătate și a educației, și a creat oportunități pentru antreprenoriat și inovare. Pentru noi este o prioritate să lucrăm în echipă pentru a dezvolta capacitățile de a absorbi eficient fonduri europene, de a facilita o dezvoltare durabilă și prosperitate pentru toți cetățenii”, a declarat rectorul.

În cadrul forumului, care a întrunit cca 170 de participanți din

Republica Moldova și omologi din România, au fost promovate parteneriatele transfrontaliere și prezentate exemple de bune practici între cele două state în domeniul de interes precum: administrație, educație, sănătate, mass-media, aeroporturi (Iași, Chișinău, Bacău), siguranța alimentelor (București și Chișinău), protecția mediului (Iași, Vaslui, Chișinău), mediul de afaceri, în vederea impulsionării absorbției fondurilor europene.

Ca rezultat, au fost stabilite parteneriate interumane, ce urmează a fi transformate în parteneriate interinstituționale, ceea ce va asigura cadrul necesar pentru parteneriate durabile și formarea echipelor de proiect mixte moldo-române. În prima parte a evenimentului, au avut loc discuții axate pe detalii, astfel încât partenerii să fie cât mai pregătiți pentru depunerea de proiecte în comun și, implicit, atragerea de fonduri europene.

Discuțiile au fost urmate de o serie de vizite de documentare la USMF „Nicolae Testemițanu” (Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală și Centrul Universitar de Reabilitare Medicală), IMSP Spitalul Clinic Municipal „Sfânta Treime” și la Centrul Sportiv de Pregătire a Loturilor Naționale.

Concept de modernizare și extindere a CUSIM-ului

Oportunitățile de conlucrare cu partenerii externi în vederea modernizării și extinderii capacităților Centrului Universitar de Simulare în Instruirea Medicală (CUSIM) al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au fost abordate recent în cadrul unei întâlniri cu reprezentanții Biroului Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) în Republica Moldova, care au întreprins o vizită de lucru la universitatea noastră.

Aceasta va include un teatru de simulare a situațiilor de urgență în diverse condiții și preluarea pacientului de serviciul de ambulanță, o sală multifuncțională cu posibilitatea de separare în câteva săli mai mici (pentru 12-15 persoane), un departament pentru pacienți standardizați (4 săli de examinare, 2 saloane și 2 apartamente), un laborator de realitate virtuală, inteligență artificială și telemedicină și un laborator pentru simulare. De asemenea, se prevede reînno-

serviciilor de pază, încasării ș.a.”, a adăugat managerul CUSIM.

În opinia rectorului Universității, profesorul Emil Ceban, consolidarea capacităților CUSIM este iminentă în contextul actual la nivel regional, în vederea dezvoltării cursurilor interdisciplinare ca răspuns la eventualele situații de urgență cu victime în masă, gestionarea fluxului de refugiați, a consecințelor calamităților naturale ș.a., iar fortificarea instituției ar fi oportună pentru a face față acestei cereri majore.

„Ca rezultat, pe termen lung, va fi eficientizată activitatea cotidiană a serviciilor medicale în Republica Moldova și implicarea în gestionarea situațiilor de urgență, crearea unui sistem fundamentat pe baze științifice de management a resurselor în situații critice și cooperare interdisciplinară, îmbunătățirea dexterităților practice în situații de risc, cu impact vădit asupra creșterii calității serviciilor medicale acordate populației și, nu în ultimul rând, a siguranței pacienților”, a accentuat rectorul.

În acest context, Miljana Grbic a spus că „deși OMS nu este o organizație ce are drept obiectiv reconstrucția unor edificii, instituția neguvernamentală a susținut și a făcut posibilă organizarea vizitei experților în construcții din Italia la USMF „Nicolae Testemițanu”, care are un rol crucial pentru dezvoltarea spitalelor din țară”.

La rândul său, profesorul Stefano Capolongo a remarcat că la universitatea pe care o reprezintă a fost creat un laborator al sănătății specializat în expertiza și elaborarea proiectelor de design și construcții urbane în sistemul medical, iar această colaborare ar fi o experiență utilă și foarte interesantă.

În finalul întrevederii, rectorul și-a exprimat recunoștința reprezentanților OMS pentru deschiderea și susținerea oferită în vederea inițierii proiectelor de dezvoltare a CUSIM-ului, precum și pentru disponibilitatea preluării expertizei externe în domeniu.

Din delegație au făcut parte: Miljana Grbic, reprezentanta Biroului OMS în Moldova, și Alexandru Voloc, ofițer tehnic la OMS, care au fost însoțiți de către profesorul Stefano Capolongo, Hospital Design and Urban Health, director al Departamentului Arhitectură, Construcția Mediului, Ingineria Construcției, Andrea Brambilla, cercetător, conferențiar universitar, Laboratorul de proiectare și sănătate, și Michele Dolcini, doctorand la Institutul Politehnic din or. Milano, Italia. La întâlnire a participat și Ruslan Baltaga, directorul Institutului Oncologic.

Directorul CUSIM Andrei Romanenco a menționat că proiectul de dezvoltare al Centrului, unde sunt instruiți studenții, medicii rezidenți și practicienii, se referă, în primul rând, la reconstrucția clădirii adiacente, care se află la moment într-o stare avariată.

irea echipamentului de simulare existent și extinderea serviciilor de instruire necesare, solicitate de către comunitatea medicală și cea non-medicală. Domeniile vizate țin de specialitățile neurochirurgie, ortopedie, traumatologie, cardiocirurgie, urologie, chirurgie, radiologie și imagistică, medicină de laborator ș.a. Echipamentul didactic achiziționat anterior este parțial uzat, astfel apare necesitatea de suplینire a seturilor de mulaje, manechine și simulatoare. „Ca rezultat al implementării proiectului dat, va fi extins numărul de beneficiari ai Centrului din structurile guvernamentale și non-guvernamentale: Ministerul Afacerilor Interne (polițiști, pompieri, colaboratori ai Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale ș.a.), dar și din alte sfere, cum ar fi însoțitorii de tren și de bord ai avioanelor, conducătorii auto, colaboratorii

Misiune de prospectare

la Universitatea Liberă din Bruxelles

O delegație de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” reprezentată de rectorul Emil Ceban, decanul Facultății de Medicină nr. 1 Gheorghe Plăcintă și Veronica Ichim, șef adjunct al Departamentului Relații Externe și Integrare Europeană, a realizat o misiune de prospectare la Universitatea Liberă din Bruxelles (ULB), Belgia. Vizita de lucru a fost efectuată în perioada 11-14 septembrie 2023, cu susținerea Biroului Național AUF-Moldova în parteneriat cu ULB, în cadrul proiectului „Consolidarea francofoniei științifice în Republica Moldova”.

La întrunirea cu partenerii belgieni, rectorul Emil Ceban a remarcat că pe parcursul celor 20 de ani de colaborare, Universitatea Liberă din Bruxelles rămâne un partener fidel al USMF „Nicolae Testemițanu”. „Având în vedere că dezvoltarea cooperării internaționale și promovarea francofoniei reprezintă una dintre direcțiile prioritare ale universității noastre, ne-am propus să realizăm o misiune de prospectare în cadrul instituției partenere pentru a relansa relațiile, a promova și a dezvolta schimbul de bune practici, a consolida conexiunile între echipele noastre și, prin urmare, a răspunde mai bine solicitărilor beneficiarilor noștri. Suntem convinși că, prin eforturi comune, vom aduce schimbări pozitive și durabile în colaborarea noastră de viitor. Această vizită de lucru ne-a permis să identificăm noi oportunități și să stabilim direcții clare pentru viitorul colaborării noastre ce vor genera rezultate mai bune pentru ambele instituții partenere”, a menționat profesorul Ceban.

În aceeași ordine de idei, rectorul a accentuat necesitatea de inițiere a colaborării în cadrul Programului Erasmus+ prin intermediul mobilităților internaționale de credite, ce va facilita organizarea programelor de mobilitate pentru studenții și cadrele științifico-didactice, schimbul de cunoștințe și expertiză și va spori capacitățile studenților, medicilor rezidenți și cadrelor didactice.

Programul a îmbinat atât întrevederi cu echipa de management a Facultății de Medicină, cât și vizite la departamentele clinice din cadrul spitalelor universitare Erasme și Brugman, în care studenții de la USMF „Nicolae Testemițanu” efectuează stagii pro-

fesionale organizate de AUF și medicii rezidenți – beneficiari ai Programului FOSFOM – Fonduri de Sprijin pentru Formare Medicală.

De asemenea, reprezentanții USMF „Nicolae Testemițanu” au vizitat Campusul din Solbosch, unde sunt amplasate rectoratul și unele facultăți ale ULB. Aici au avut întâlniri de lucru cu: prof. Anne Weyenbergh, prorector pentru relații externe și cooperare; Jean-Christophe Goffard, prorector pentru afaceri studențești și administrator al programului FOSFOM; Elie Cogan, fost decan al Facultății de Medicină, Profesor Emerit ULB; Gaëlle Ducarme, șefa

Departamentului Relații Internaționale, și Yvon Molinghen, responsabil de parteneriatele cu Europa și America Latină.

Perioada vizitei a coincis cu începutul noului an academic și delegația noastră a fost invitată de către decanul Nicolas Mavroudakakis să participe la întâlnirea de bun-venit, organizată pentru studenții admiși în anul I de studii la Facultatea de Medicină a ULB. Totodată, delegația noastră a avut o întrevedere cu Burgamistrul de Bruxelles, Philippe Close, care și-a exprimat deschiderea pentru susținerea și fortificarea învățământului superior medical prin proiecte de dezvoltare instituțională, și a vizitat edificiul Primăriei (Hotel de Ville de Bruxelles) – o capodoperă arhitecturală, unde sunt expuse tablouri și tapiserii din diferite perioade ale istoriei locale.

Echipament educațional modern din partea UNFPA Moldova

Studenți, medici rezidenți, practicieni și personalul medical cu studii medii vor beneficia de oportunități extinse pentru dezvoltarea și testarea abilităților practice în domeniul sănătății sexuale și reproductive grație echipamentului didactic modern sub formă de manechine medicale, oferit de Fondul Națiunilor Unite pentru Populație în Republica Moldova (UNFPA). Instituțiile beneficiare sunt: Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Centrul de Instruire în Baza de Simulare al Institutului Mamei și Copilului, Centrul de Excelență în Medicină și Farmacie „Raisa Pacalo” și colegiile de medicină din municipiile Bălți, Ungheni, Orhei și Cahul.

Ceremonia de donare a avut loc în data de 27 septembrie 2023 și a fost moderată de rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”, profesorul universitar Emil Ceban, care a subliniat că manechinele medicale au un rol major pentru îmbunătățirea procesului de instruire medicală, sporirea calității și siguranței serviciilor medicale în Republica Moldova.

Rectorul a evidențiat rezultatele remarcabile înregistrate în cadrul parteneriatului între Universitate și UNFPA Moldova pe diverse segmente: menținerea sănătății sexuale și reproductive a populației, fortificarea serviciilor de planificare familială și de îmbunătățire a procesului de asigurare cu contraceptive moderne a grupurilor vulnerabile ale populației. Personalul universitar a elab-

borat protocoale clinice standardizate privind: planificarea familiei și metodele moderne de contracepție, managementul clinic al cazurilor de viol, precum și Regulamentul de asigurare a grupurilor vulnerabile cu contraceptive pentru specialiștii din domeniul sănătății reproductive. Totodată, cadrele științifico-didactice ale Universității au elaborat materiale instructive video pentru medici și pacienți, au organizat numeroase ateliere de instruire pentru specialiștii de diferit nivel.

Grație parteneriatului între UNFPA și Institutul Est European de Sănătate a Reproducerii, în curricula universitară au fost implementate două platforme on-line: „ViC – Consultația contraceptivă virtuală” și „Lanțul contraceptivelor”, în

În anul universitar 2019-2020, cu scopul facilitării procesului de integrare a modulului de instruire în cadrul curriculumului universitar, USMF „Nicolae Testemițanu” în parteneriat cu UNFPA Moldova a realizat un șir de instruirii privind Pachetul inițial minim de servicii de sănătate sexuală și reproductivă în condiții de criză, beneficiarii fiind personalul didactic din cadrul Departamentului Obstetrică și Ginecologie și Catedrei de medicină de familie.

Pe parcursul anilor, Universitatea a beneficiat de donații de echipament performant din partea UNFPA Moldova pentru însușirea deprinderilor practice în screeningul cervical. De asemenea, a fost realizat un program de instruire în citologia cervicală pentru specialiștii în morfopatologie din țară.

„Exprimăm grațitudine Reprezentanței UNFPA Moldova pentru suportul inestimabil acordat țării noastre, în special în domeniul sănătății reproductive și sexuale a populației, formării și perfecționării continue a specialiștilor, planificării familiale și gestionării situațiilor de criză în domeniu. Sincere mulțumiri adresăm, de asemenea, Ministerului Sănătății pentru susținere în cooperarea cu structurile internaționale privind procesul educațional, științific și clinic”, a menționat rectorul.

„UNFPA, în calitate de agenție ONU, are misiunea de a asigura că fiecare naștere este sigură, salută modernizarea continuă a sistemului de sănătate în Republica Moldova. Echipamentul oferit va îmbunătăți calitatea actului de studii medicale și va întregi eforturile Ministerului Sănătății în consolidarea calității serviciilor de sănătate sexuală și reproductivă și, cel mai important, în salvarea vieților femeilor din întreaga țară”, a declarat Nigina Abaszada, reprezentanta rezidentă a UNFPA Moldova.

Valoarea donației este de peste 440 de mii de lei. Donația este parte a acțiunilor continue ale UNFPA Moldova în sprijinirea Ministerului Sănătății pentru consolidarea capacităților și rezilienței sistemului autohton de sănătate. Scopul este de a răspunde prompt la nevoile de sănătate sexuală și reproductivă ale femeilor și tinerilor refugiați din Ucraina, precum și ale populației gazdă.

Mobilitate academică în Franța în cadrul Programului Erasmus+

O delegație de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a efectuat o vizită în Franța, în perioada 19-23 iunie 2023, în cadrul programului Erasmus+. Obiectivele de bază ale mobilității academice au fost preluarea bunelor practici și schimbul de experiențe în domeniul asistenței medicale și sociale, precum și fortificarea colaborării cu Institutul Regional de Formare Sanitară și Socială din Arras (IRFSS) și Crucea Roșie Franceză.

Din componența delegației au făcut parte: conferențiarul universitar Silvia Stratulat, Catedra de biochimie și biochimie clinică, șefa Departamentului Didactic și Management Academic (DDMA), și Virginia Șalaru, Catedra de medicină de familie, șefa Secției managementul calității academice, DDMA; asistentul universitar

Victor Șchiopu, Catedra de oncologie, prodecan al Facultății de Medicină nr. 1, și Veronica Ichim, șef adjunct al Departamentului Relații Externe și Integrare Europeană. Mobilitatea a fost realizată în baza Acordului interinstituțional în cadrul programului Erasmus+, semnat pentru perioada 2019-2023.

Membrii delegației USMF „Nicolae Testemițanu” au vizitat atât IRFSS, Crucea Roșie din orașele Calais, Arras și Bethune, cât și instituții ce oferă asistență medicală și îngrijiri paliative, inclusiv persoanelor diagnosticate cu maladia Alzheimer, și asociații de voluntariat abilitate cu servicii de asistență a pacienților diagnosticați cu cancer și a familiilor acestora.

Potrivit asistentului universitar Victor Șchiopu, obiectivele mobilității, precum și rezultatele vizează dezvoltarea reciprocă a procesului de instruire prin schimb de cadre didactice și preluarea experienței în ceea ce privește îmbunătățirea programului de studii Asistență medicală generală (AMG), schimb de materiale didactice și cursuri de instruire pentru personalul didactic în domeniul AMG, stagiile de vară pentru studenți, elaborarea și implementarea unor proiecte comune de dezvoltare ș.a.

De asemenea, în cadrul întâlnirilor de lucru au fost abordate direcțiile de colaborare pentru viitor și a fost enunțată ideea încheierii unui acord de cooperare între USMF „Nicolae Testemițanu” și IRFSS.

Deschiderea Ambasadei Republicii Moldova în India va facilita procesul de recrutare a candidaților la studii

Procesul de recrutare a tinerilor din India, eligibili să studieze la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” și în alte instituții de învățământ superior din țara noastră, va fi facilitat ca rezultat al deschiderii unei misiuni diplomatice a Republicii Moldova în acest stat. Despre acest eveniment a anunțat E.S. Ana Taban, numită recent de guvern în funcția de Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Moldova în Republica India, cu reședința în orașul New Delhi, care a întreprins o vizită de lucru la universitatea noastră în data de 11 septembrie.

cele ale Universității și, în special, cu ale cetățenilor indieni – potențiali candidați la studii, fapt pentru care suntem profund recunoscători și sperăm să avem un parteneriat frumos”, a accentuat prim-prorectorul.

În același context, a fost abordat și un alt subiect ce vizează extinderea arealului de recrutare a candidaților la studii din India. De asemenea, oficiala a fost informată despre faptul că studenții indieni sunt atrași în activități extracurriculare și de voluntariat prin intermediul Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină din Moldova, ceea ce-i ajută să se integreze mai ușor în comunitatea universitară și în societate, în general.

În cadrul întrevederii cu membrii echipei administrative a Universității, părțile au stabilit prioritățile și au evidențiat etapele necesare pentru facilitarea comunicării, promovarea țării și a USMF „Nicolae Testemițanu” în scopul atragerii tinerilor indieni la studii. În acest sens, deschiderea Ambasadei va fi precedată de un dialog la nivel oficial ce va da un impuls nou pentru fortificarea relațiilor de colaborare moldo-indiene.

Prim-prorectorul Olga Cernetchi, prorector pentru activitatea didactică, a menționat că anterior, procesul de dobândire a vizelor pentru studenții indieni era unul dificil din cauza lipsei ambasadelor țării noastre în India, acestea fiind perfectate prin intermediul misiunii diplomatice de la București, România. „Doleanțele Guvernului Republicii Moldova au coincis cu

La rândul său, ambasadoarea și-a exprimat disponibilitatea de a acorda tot suportul necesar universității noastre pentru facilitarea procesului de promovare și recrutare a tinerilor din diverse regiuni ale Indiei, care aspiră să urmeze studii superioare medicale și farmaceutice în Republica Moldova.

Ulterior, E.S. Ana Taban s-a întâlnit cu un grup de studenți indieni, cu care a discutat prietenos despre modul în care aceștia se integrează la noi în țară.

Candidații la studii din India care aplică dosarul la USMF „Nicolae Testemițanu” sunt selectați ulterior în baza unui interviu on-line. În prezent, la universitatea noastră învață 110 studenți de origine indiană, majoritatea optând pentru programul de studii Medicină. În anul 2020, Universitatea a înregistrat prima promoție de absolvenți indieni.

Fortificarea capacităților Centrului de Medicină Tradițională Chineză, faza a III-a

USMF „Nicolae Testemițanu” continuă parteneriatul cu Universitatea de Medicină Chineză din provincia Gansu în scopul dezvoltării capacităților Centrului de Medicină Tradițională Chineză (CMTC). În acest context, în perioada 22-24 august 2023, o delegație de la Universitatea de Medicină Chineză s-a aflat într-o vizită de lucru la instituția noastră. În cadrul întrunirii, reprezentanții celor două universități au stabilit că până la finele anului curent vor fi desfășurate primele activități pentru implementarea fazei a treia a proiectului de cooperare tehnică pentru fortificarea capacităților Centrului.

La întrevedere cu membrii delegației, rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”, profesorul Emil Ceban, a accentuat că proiectul, cu o durată de implementare de trei ani, va aduce beneficii durabile pentru sistemul de educație medicală și cel de sănătate. „Promovarea culturii și a medicinei tradiționale chineze, intensificarea relațiilor de colaborare între state, tratamentul pacienților, dezvoltarea centrelor de reabilitare, organizarea trainingurilor pentru studenți, cadre didactice și medici din Republica Moldova, cultivarea și studiul plantelor medicinale, precum și efectuarea cercetărilor științifice comune sunt reperate de colaborare bilaterală în cadrul acestui proiect”, a menționat rectorul.

Profesorul Liu Yongqi, director al Colegiului de învățământ postuniversitar de la Universitatea de Medicină Chineză din provincia Gansu, a menționat că la această etapă a proiectului vor fi delegați patru medici chinezi pentru perfecționarea medici-

lor din Republica Moldova în domenii precum acupunctură, terapie manuală și fitoterapie. Totodată, vor fi furnizate echipamente și consumabile medicale, plante și medicamente chinezești brevetate pentru Centrul de Medicină Tradițională Chineză. De asemenea, la Universitatea din Gansu vor fi instruiți studenți și cadre didactice ale USMF „Nicolae Testemițanu”, prin programe de mobilitate academică.

Programul oaspeților chinezi a inclus vizite la Centrul de Medicină Tradițională Chineză, Clinica Univer-

Centrul de Medicină Tradițională Chineză a fost creat la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în anul 2011, în baza Acordului de cooperare în domeniul economic și tehnic între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Populare Chineză, semnat la 24 iulie 2002, fiind primul centru de acest gen din regiunea Europei de Sud-Est. De la deschiderea Centrului și până în prezent, medicii specialiști chinezi și cei autohtoni au efectuat peste 30 de mii

sitară Stomatologică, Centrul Universitar de Reabilitare Medicală, Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală și la Clinica Universitară de Asistență Medicală Primară.

În același timp, delegația a avut întâlniri cu factori de decizie de la Ministerul Sănătății al Republicii Moldova și de la Ambasada Chinei în țara noastră.

de proceduri și consultații în domeniul acupuncturii, terapiei manuale și fitoterapiei. Totodată, Centrul este și bază clinică a Universității pentru instruirea și formarea medicilor rezidenți la specialitățile: Medicină sportivă, Medicină fizică și de reabilitare, precum și Reabilitare și medicină fizică.

Secretarul de Stat al Carolinei de Nord Elaine Marshall și Ambasadorul SUA Kent D. Logsdon – la USMF „Nicolae Testemițanu”

În data de 11 octombrie 2023, secretarul de stat al Carolinei de Nord, Excelența Sa Elaine F. Marshall, a întreprins o vizită la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, unde a avut o întâlnire cu membrii comunității universitare, în special cu cei care sunt antrenati în parteneriatul bilateral. Delegația din Carolina de Nord a fost însoțită de E.S. Kent D. Logsdon, Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Statelor Unite ale Americii în Republica Moldova.

Rectorul Emil Ceban i-a exprimat mulțumiri și profundă recunoștință înaltului oficial al statului Carolina de Nord pentru susținerea constantă oferită instituției pe parcursul celor 24 de ani de cooperare bilaterală. „Universitatea noastră pune accentul pe calitate și acest fapt ne stimulează să ne dezvoltăm constant, să fim vizibili, și să ne integrăm în spațiul european și mondial. Suntem recunoscători partenerilor din Carolina de Nord pentru suportul acordat în dotarea bibliotecilor, dezvoltarea unor programe noi de studii, precum Asistența medicală generală și Nutriție umană, și mizăm în continuare pe sprijinul și experiența Dumneavoastră în dezvoltarea Centrului Universitar de Simulare în Instruirea Medicală și crearea Institutului Național de Cercetare în Medicină și Sănătate, inițierea unor proiecte comune de cercetare și editarea publicațiilor”, a subliniat rectorul.

De asemenea, profesorul Ceban a adresat mulțumiri Ambasadei SUA în Republica Moldova pentru suport constant în realizarea cooperării bilaterale, evidențind faptul că fără susținerea misiunii diplomatice americane Universitatea nu ar fi realizat aceste colaborări fructuoase.

Un subiect strategic accentuat de managerul Universității a vizat crearea Spitalului universitar. Potrivit rectorului, o universitate de medicină modernă trebuie să dețină și o instituție clinică, ce ar permite instruirea mai calitativă a studenților, angajarea medicilor rezidenți și perfecționarea continuă a medicilor,

implementarea tehnologiilor medicale performante, fapt ce ar spori cercetarea și aplicarea rezultatelor științifice în activitatea clinică, accesibilitatea pacienților la asistență medicală de calitate ș.a.

Ambasadorul Kent D. Logsdon a menționat că țara pe care o reprezintă este extrem de mândră pentru parteneriatul cu USMF „Nicolae Testemițanu” – o instituție extraordinară și, mai ales, pentru relațiile de colaborare cu statul Carolina de Nord. Diplomatul american a exprimat deschiderea SUA pentru susținerea în

continuare a cooperării bilaterale în domeniile: social, cultural, economic, educație, cercetare, asistență medicală și umanitară ș.a.

La rândul său, secretarul de stat Elaine Marshall și-a exprimat sentimentul de bucurie pentru faptul că i-a revăzut pe majoritatea dintre beneficiarii mobilităților academice și ai programului *Open World*, cei care au vizitat statul american în cei 24 de ani de cooperare.

„Sunt onorată să fiu președinta acestui parteneriat din partea sta-

mulți prieteni aici și sunt încredințată pentru un viitor mai bun pentru Republica Moldova”, a declarat oficialul american.

Elaine Marshall a apreciat echipa Universității pentru spiritul și inițiativa de sustenabilitate a colaborării bilaterale, pentru viziunile strategice de realizare a noilor proiecte de dezvoltare a învățământului medical și farmaceutic, și a sistemului național de sănătate. „USMF „Nicolae Testemițanu” a fost centrul și temelia tuturor activităților noastre aici. Componentele de bază în acest parteneriat au fost educația medicală și sistemul sănătății – acestea sunt două chei importante atât pentru succesul individual, cât și pentru cel comun. A fost, într-adevăr, o muncă cu dăruire să particip în acest proiect și să găzduim delegațiile Dvs. Am un mare respect pentru relațiile de diplomatie ce au fost stabilite între cele două țări atât la nivel de președinție, cât și de ambasadori și cred, cu fermitate, că relațiile personale stabilite sunt cele ce crează o temelie fundamentală pentru colaborarea ce va dura o viață între statul Carolina de Nord și Republica Moldova”, a afirmat secretarul de stat.

În finalul întrunirii, reprezentanții Universității au adresat oficialilor americani mesaje de apreciere și recunoștință pentru tot suportul și expertiza oferită în cadrul programelor de cooperare bilaterală. La rândul său, Elaine Marshall și-a exprimat disponibilitatea de a acorda în continuare suport țării noastre și a anunțat că la anul viitor, cu prilejul celebrării a 25 de ani de parteneriat, se planifică semnarea unui nou acord de colaborare pentru o perioadă de 5 ani.

Secretarul de stat Elaine Marshall a avut o întrevedere și cu academicianul Ion Ababii, ex-rector al USMF „Nicolae Testemițanu”, care a fost inițiatorul și promotorul colaborării moldo-americane. „Ne-ați îndrumat pașii pe care să-i atingă țara noastră. Ne-am convins că aceasta a fost o cale corectă pentru cei care vin după noi. Vă rugăm să sprijiniți în continuare Republica Moldova și, nemijlocit, universitatea noastră, pentru ca să atingem standardele internaționale. Pentru noi este important să avem relații frumoase cu Carolina de Nord și să fim mândri că lucrăm la USMF „Nicolae Testemițanu”, ce servește drept model pentru alte instituții”, a declarat profesorul Ababii.

„Acest lucru nu ar fi fost posibil fără leadershipul, fără bunătatea și viziunea Dumneavoastră, pe care ați format-o și spre care ați mers, deoarece aceasta a influențat nu doar dezvoltarea Universității, ci și a sectorului de sănătate, prin oferirea

serviciilor de calitate oamenilor, o sănătate de calitate fiind meritul tuturor”, a declarat secretarul de stat al Carolinei Nord.

se și la resurse informaționale axate pe medicina bazată pe dovezi, și de împrumut internațional de articole științifice. Bibliotecarii au efectuat vi-

Delegația americană a vizitat și Biblioteca Științifică Medicală a USMF „Nicolae Testemițanu”, care a dezvoltat un parteneriat cu 12 biblioteci medicale din Carolina de Nord,

zite reciproce, schimb de experiență și bune practici, au participat la conferințe internaționale și la cursuri de instruire ținute de bibliotecarii din Carolina de Nord.

În cei 24 de ani de cooperare bilaterală, USMF „Nicolae Testemițanu” a dezvoltat relații de colaborare cu instituții de învățământ medical, de cercetare și instituții medico-sanitare din statul Carolina de Nord, în special cu Universitatea Chapell Hill și Universitatea Carolina de Est. Pe parcursul anilor au derulat un șir de proiecte de cooperare în domeniile: stomatologie, farmacie, nursing, activitatea bibliotecilor medicale și de asistență medicală generală. Activitățile s-au axat preponderent pe schimbul de experiență și transfer de cunoștințe și bune practici prin mobilități academice a profesorilor, studenților, bibliotecarilor, și organizarea cursurilor educaționale, inclusiv de la distanță ș.a. Toate aceste activități poartă un caracter sistemic și au un

începând cu anul 2006. Directorul Bibliotecii Liubovi Karnaeva a menționat că instituția info-documentară a be-

neficiat de donații de publicații, peste 100 de mii de exemplare de cărți și reviste medicale, tehnică de calcul, acces gratuit la baze de date valoroa-

impact benefic asupra învățământului superior medical, a activității de cercetare și a sistemului autohton de sănătate.

UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE „NICOLAE TESTEMIȚANU” DIN REPUBLICA MOLDOVA

5 octombrie

Ziua internațională a educației și a profesorului

Dragi profesori,

Cu prilejul zilei profesionale vă exprim aprecierea și recunoștința pentru misiunea responsabilă pe care v-ați asumat-o și devotamentul de a oferi cunoștințe, motivație și suport în formarea multor generații de specialiști. De la Dumnezeu noastră învățăm să fim dornici de carte, deschiși, perseverenți, organizați și pragmatici pentru a ne atinge scopurile, dar și să fim visători în același timp, deoarece inovația necesită să depășim limitele cunoașterii.

Vă admirăm pentru răbdare, pentru resursele emoționale investite în tineri, pentru înțelepciunea, empatia și dragostea de oameni pe care le cultivați în fiecare învățăcel. Sunteți un etalon pentru întreaga societate, care ne demonstrează constant că munca asiduă și gândirea logică, armonizate frumos, aduc întotdeauna cele mai bune rezultate.

Vă doresc să păstrați pasiunea față de această profesie nobilă și să primiți înzecit de la cei pentru care vă dăruiați. Să aveți sănătate și putere, entuziasm și bunăstare! Fie ca zilele să vă fie pline de pace și lumină, energie și productivitate!

La mulți ani valoroși!

Rector

Emil Ceban
Emil Ceban,
profesor universitar, dr. hab. șt. med.,
m.c. al Academiei de Științe a Moldovei

Celebrarea științei la Noaptea Cercetătorilor Europeni, ediția 2023

Cercetătorii de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au participat la Noaptea Cercetătorilor Europeni, ediția 2023, în data de 29 septembrie.

Universitatea noastră a fost reprezentată la acest eveniment de: Laboratorul de inginerie tisulară și culturi celulare, Laboratorul de neurobiologie și genetică medicală, Laboratorul de gerontologie, Laboratorul de neurobiologie și genetică medicală, Laboratorul de chirurgie hepatopancreato-biliară, Catedra de urgențe medicale, Catedra de propedeutică stomatologică „Pavel Godoroja”, Catedra de chirurgie oro-maxilo-facială pediatrică și pedodontie „Ion Lupan”, Disciplina de igienă și Disciplina de microbiologie și imunologie din cadrul Departamentului Medicină Preventivă, Centrul de Medicină Moleculară și Biobanca din cadrul Institutului Național de Cercetare în Medicină și Sănătate. Inventatorii și-au prezen-

tat propriile inovații prin intermediul unor tehnologii interactive: microscopie, mulate, dispozitive USG și Doppler, ecrane multimedia și postere. Subiectele prezentărilor

se traumatisme, prevenirea afecțiunilor dentare prin controlul biofilmului microbial și a traumatismelor rutiere în rândul copiilor ș.a.

În acest eveniment au

interactive și ale workshopurilor s-au axat pe resuscitarea cardio-respiratorie la etapa de prespital, bioimprimanta 3D, în scopul de a imprima fragmente de țesuturi la pacienții care au suferit diver-

atras un număr impresionant de vizitatori, care au participat la experimente practice, jocuri, teste, concursuri și activități interactive.

„Promite-i inimii tale o circulație sănătoasă!”

În ajunul Zilei Mondiale a Inimii, marcată anual în data de 29 septembrie, un grup de studenți, studenți-doctoranzi și cadre didactice de la Disciplina de cardiologie din cadrul Departamentului Medicină Internă a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a organizat o acțiune socială cu genericul „Promite-i inimii tale o circulație sănătoasă!”, prin care a informat oamenii despre factorii de risc ce duc la apariția bolilor cardiovasculare.

s-ar micșora esențial rata morbidității cauzată de maladiile cardiovasculare. Totodată, scăderea nivelului tensiunii arteriale cu câțiva milimetri la persoanele hipertensive ar diminua rata mortalității cu 5 la sută”, a afirmat profesorul.

Potrivit Snejanei Vetrilă, conferențiar universitar la Disciplina de cardiologie, acest eveniment este marcat anual de subdiviziunea de profil, pentru a face apel către populație să adopte un stil de viață sănătos și să aibă grijă de inimă: „Studiile de-

AUF-ECO 2023 – Soutien aux équipes de recherches SER-ECO”, organizat de Agenția Universitară Francofonă în Europa Centrală și Orientală.

Ziua Mondială a Inimii – 2023 a fost marcată cu sloganul „Folosește inima, cunoaște-ți inima!”. În acest context, specialiștii în sănătate publică au venit cu o serie de recomandări pentru menținerea unei inimii sănătoase.

Astfel, ceea ce contează, în primul rând, este mișcarea. Exercițiile fizice efectuate în mod regulat întăresc inima și ajută mușchii să ia mai ușor oxigenul din sânge. Este demonstrat faptul că mișcarea ajută nu doar inima, ci și creierul. Începeți ziua cu 30 de secunde de exerciții fizice, acesta devenind un obicei, sau mergi pe jos 30 de minute și mai mult. În același timp, se recomandă ca adolescenții și copiii să facă minim 60 de minute de activitate fizică pe zi. De asemenea, ieși la plimbare cât mai des pentru a crește ritmul cardiac și a-ți oxigena creierul, respectiv, eliminând stresul.

În fiecare zi, inima pompează aproximativ 2.000 de litri de sânge, furnizând nutrienți esențiali și oxigen celulelor și organelor din tot corpul, fiind un mușchi de mărimea unui pumn. Dar ea are nevoie de susținere pentru a te menține în viață cât mai mult timp. O mică schimbare pe care o poți face începând de astăzi poate avea efecte pozitive de durată. Adoptarea unui mod de viață sănătos, renunțarea la vicii, precum fumatul, alcoolul, drogurile, o dietă echilibrată conform regimului de activitate și multă mișcare în aer liber vor ajuta inima să „funcționeze” mai bine și, astfel, vei risca mai puțin să dezvolti boli coronariene, hipertensiune arterială și insuficiență cardiacă.

De asemenea, este esențial să îți la evidență indicatorii esențiali precum hipertensiunea arterială, indicele de masă corporală, circumferința taliei și nivelul glicemiei. Cu cât prezinți mai mulți factori de risc, cu atât mai mare este probabilitatea să dezvolti boala cardiovasculară.

Potrivit Organizației Mondiale a Sănătății, cel puțin unul dintre patru adulți și peste 80% dintre adolescenți nu sunt suficient de activi fizic. Conform aceleiași surse, 7-8% din cazurile de boli cardiovasculare, depresii, demențe și aproximativ 5% din cazurile de diabet zaharat de tip II ar putea fi prevenite dacă oamenii ar fi mai activi fizic.

Dreptul fundamental la sănătate mintală pentru fiecare cetățean

Anual, la 10 octombrie este marcată Ziua Mondială a Sănătății Mintale – inițiativă ce accentuează importanța sănătății mintale și accesul fiecărui cetățean la servicii de sănătate de calitate. Sloganul evenimentului în acest an este Dreptul la sănătate mintală – un drept fundamental.

În contextul pandemiei COVID-19, sănătatea mintală a devenit mai importantă ca niciodată. Această criză sanitară a avut un impact semnificativ asupra stării psihologice a oamenilor, generând anxietate și stres. În plus, ne confruntăm și cu migrarea refugiaților din Ucraina, care pune o presiune

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, prin intermediul Catedrei de sănătate mintală, psihologie medicală și psihoterapie, susține această inițiativă globală, luându-și angajamentul de a contribui la îmbunătățirea domeniului sănătății mintale în țară.

Conform datelor Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, în anul 2022 prevalența prin maladii psihice era de 78 128 de persoane. Potrivit Organizației Mondiale a Sănătății, la nivel global, o persoană din opt trăiește cu afecțiune de sănătate mintală.

„Sănătatea mintală este esențială pentru bunăstarea societății. Într-o lume în care stilul de viață este tot mai accelerat și mai solicitant, stresul, anxietatea și depresia se întâlnesc tot mai frecvent. Cu toate acestea, accesul la servicii de sănătate mintală rămâne un subiect tabu pentru mulți din cauza preconcepțiilor ce există în societatea noastră. Este esențial ca fiecare individ să conștientizeze că are dreptul la sănătate mintală întrucât aceasta îi garantează accesul liber la aceste servicii și posibilitatea de a beneficia de resurse și sprijin la necesitate”, a opinat conferențiarul universitar Jana Chihai, șefa catedrei.

suplimentară asupra sistemului de sănătate mintală din Moldova. Catedra de profil a introdus cursuri inovatoare în domeniul sănătății mintale, precum: Sănătatea mintală la locul de muncă, ce se axează pe promovarea unui mediu de lucru sănătos din punct de vedere mintal; Sănătatea mintală și suportul psihosocial abordează diverse modalități de a oferi ajutor persoanelor aflate în dificultate; Primul ajutor psihologic, ce include răspunsuri și măsuri pentru crizele de sănătate mintală, inclusiv un program de masterat în Sănătatea mintală publică pentru specialiștii în gestionarea și promovarea sănătății mintale la nivel comunitar și național. În prezent, Catedra de sănătate mintală, psihologie medicală și psihoterapie oferă servicii și resurse pentru refugiații ucraineni în eforturile lor de a face față stresului și traumelor asociate cu războiul și migrația.

În Republica Moldova, adițional la serviciile oferite în trei spitale de psihiatrie, au fost deschise 40 de centre comunitare de sănătate mintală. Centrele oferă persoanelor cu probleme de sănătate mintală asistență medicală, dar și reabilitare psihosocială, sprijin și mediere în relațiile cu familia și comunitatea.

Bine documentați, medicii și angajații instituției despre însemnătatea Zilei Mondiale a Inimii și i-au îndemnat să adopte un stil de viață sănătos, să facă mișcare, să conștientizeze impactul schimbărilor climatice asupra sănătății, să acorde atenție calității apei consumate etc. Totodată, tinerii le-au oferit mere și pliante, iar doritorilor li s-a măsurat tensiunea arterială și, în baza mai multor indicatori individuali, li s-a calculat riscul de maladii cardiovasculare, în final furnizându-le și recomandări personalizate pentru menținerea inimii sănătoase.

Lucia Mazur-Nicorici, profesor universitar la Disciplina de cardiologie, a specificat că Ziua Inimii este marcată la nivel mondial de peste 20 de ani, cu scopul de a promova modul de viață sănătos, de a sensibiliza oamenii și să monitorizeze tensiunea arterială, să facă exerciții fizice și să evite stresul. „Scopul acestei acțiuni este ca populația să conștientizeze că bolile cardiovasculare pot fi prevenite. Grijă pentru sănătatea fiecărui om ține de noi și sunt convinsă că, dacă am avea grijă de ea,

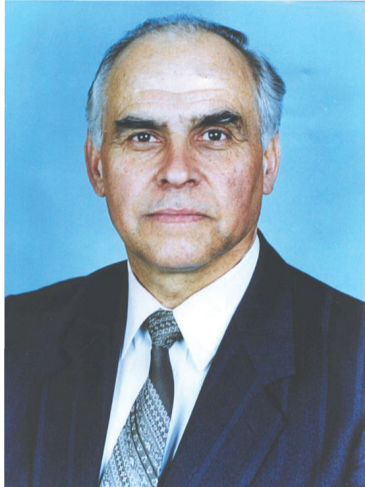
monstrează că 80 la sută dintre bolile cardiovasculare pot fi prevenite, de aceea în acest mod punem accent pe prevenție”.

Prorectorul pentru activitate socială, conferențiarul universitar Marcel Abraș, medic cardiolog intervenționist, a precizat că pentru a-și menține inima sănătoasă, persoanele trebuie să elimine factorii de risc, să renunțe la fumat, să evite grăsimile animale, să consume mai multe fructe, legume și pește, să ducă un mod de viață mai activ și anume minim 150 de minute de efort fizic pe săptămână, să trateze patologii asociate în așa fel ca hipertensiunea arterială să ajungă la valori țintă de 120 pe 80, iar pacienții cu diabet zaharat să urmeze tratamentul pentru a-și menține glicemia în limitele normale.

Acțiunea dată a fost realizată în cadrul proiectului internațional „Réseau de recherche international sur les déterminants de la santé dans le contexte du changement climatique – ReSanClim”, implementat de USMF „Nicolae Testemițanu”. Proiectul a fost lansat în luna septembrie curent, fiind selectat pentru finanțare la concursul de proiecte comune „Apel

Profesorul Petru Galețchi – manager iscusit și specialist notoriu în domeniul microbiologiei, virusologiei și imunologiei

Comunitatea academică a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a comemorat 85 de ani de la nașterea renumitului profesor Petru Galețchi, fost prorector pentru activitatea didactică și relații internaționale, șef al Catedrei de microbiologie, virusologie și imunologie, savant ilustru și microbiolog-șef al Ministerului Sănătății.

Petru Galețchi s-a născut la 6 septembrie 1938 în s. Dondușeni, județul Soroca, într-o familie de agricultori. A absolvit gimnaziul din satul natal, apoi Școala de Felceri și Moașe din orașul Bălți, iar în anul 1963 – Institutul de Stat de Medicină din Chișinău (ISMC, în prezent – Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”). În perioada studenției conștientizează că medicina este adevărata sa vocație, iar personalitatea sa a fost puternic influențată de dascălii săi, printre care: Anatolie Zubkov, Nikolai Starostenko, Boris Șarapov, Alexei Molohov, iar mai târziu de profesorii Nicolae Testemițanu și Vasile Anestiadi.

După absolvirea cu Diplomă de merit a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, Petru Galețchi a fost angajat în funcția de asistent la Catedra de microbiologie, virusologie și imunologie, unde reușește să-și manifeste calitățile de pedagog înnăscut și talentul oratoric de excepție. Aici urmează studiile de doctorat și în paralel efectuează cercetări la Institutul de Epidemiologie și Microbiologie „N. Gamaleia” din Moscova.

În anul 1970 susține teza de doctor în științe medicale, în care a studiat mecanismele de antibioretistență și factorii de patogenie a stafilococilor. Cinci ani mai târziu obține titlul științifico-didactic de conferențiar, iar în 1978 este desemnat șef al Cursului de microbiologie la Facultatea de Perfecționare a Medicilor.

În 1989 Petru Galețchi este ales în funcția de șef al Catedrei de microbiologie, virusologie și imunologie, iar în anul 1991 i se conferă titlul științifico-didactic de profesor universitar.

Petru Galețchi este autorul a peste 170 de publicații didactice și științifice, inclusiv manuale, compendii și ghiduri practice pentru studenți, medici rezidenți și clinicieni, și are în palmares mai multe brevete de invenție și inovații. Pentru „Ciclul de invenții în domeniul protecției mediului”, Societatea Inventatorilor din România i-a conferit Medalia de Aur.

Domnia sa a fost conducător și consultant științific la șapte teze de

doctor și o teză de doctor habilitat în științe medicale. Profesorul Petru Galețchi a organizat și a participat la multiple forumuri științifice: congrese, conferințe, simpozioane și seminare. În calitate de microbiolog principal al Ministerului Sănătății, a contribuit la optimizarea serviciului sănătății și ameliorarea situației sanitaro-epidemiologice din republică.

În paralel cu activitatea didactică și științifică, Petru Galețchi a exercitat mai multe funcții administrative: prodecan, decan al Facultății de Medicină Generală (1989-1995), prim-prorector, prorector pentru activitatea didactică și relații internaționale al USMF „Nicolae Testemițanu”, reușind să consolideze o adevărată echipă de cadre profesionale. În colaborare cu structurile de stat și organisme internaționale, a elaborat conceptul de instruire universitară, postuniversitară și de formare continuă a cadrelor medicale și farmaciștilor din republică.

Profesorul Galețchi a contribuit esențial la optimizarea procesului didactic prin implementarea tehnologiilor informaționale moderne în instruirea și evaluarea cunoștințelor medicinistilor. A realizat o activitate fructuoasă în procesul de pregătire, evaluare și acreditare a USMF „Nicolae Testemițanu”. Sub conducerea Domniei sale au fost ajustate programele de studii la standardele europene și la rigorile Organizației Mondiale a Sănătății, prin racordarea Legii învățământului și Legii evaluării și acreditării la exigențele Procesului de la Bologna, a fost elaborat Regulamentul privind activitatea didactică pe baza Sistemului european de transfer și acumulare a creditelor.

Petru Galețchi s-a angajat personal în asigurarea tehnico-materială a catedrelor, laboratoarelor și clinicilor, editând manuale și diverse materiale didactice pentru studenți și medici rezidenți, coordonând procesul de achiziționare a publicațiilor didactice și științifice din străinătate, amplificând relațiile internaționale prin organizarea mobilităților academice pentru studenți și cadre didactice.

A pus bazele unor colaborări cu numeroase universități de medicină din Franța, Germania, Italia, România, Polonia, Israel și SUA. De asemenea, a vizitat și a fost instruit în centre mari universitare din Europa, America și Orientul Mijlociu, de unde a preluat modele și bune practici și a încercat, atât cât i-au permis vremurile, să le aplice la Alma Mater.

Pentru merite deosebite și aport considerabil în dezvoltarea învățământului superior medical, profesorul universitar Petru Galețchi a fost apreciat cu mai multe distincții de stat: titlul onorific „Lucrător Emerit al învățământului superior”, Ordinul „Gloria Muncii”, medaliile „Pentru vitejie în muncă” și „Nicolae Testemițanu”.

Petru Galețchi s-a stins din viață la 31 august 2004, dar a rămas viu în amintirea colegilor, discipolilor și a medicilor ca un manager iscusit, profesor ilustru, savant eminent și specialist redevabil în domeniul microbiologiei, virusologiei și imunologiei.

Post-mortem, Aula nr. 1 din Blocul didactic central al USMF „Nicolae Testemițanu” poartă numele profesorului Petru Galețchi, iar pe Aleea savanților și medicilor iluștri a fost înălțat bustul reputatului savant.

S-a stins din viață profesorul Gheorghe Nicolau – o somitate în domeniul stomatologiei autohtone

Comunitatea medicală și cea academică a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a pierdut un exponent redevabil al stomatologiei naționale – profesorul universitar Gheorghe Nicolau, doctor habilitat în științe medicale, fost șef al Catedrei de odontologie, parodontologie și patologie orală „Sofia Sirbu” și decan al Facultății de Stomatologie.

Gheorghe Nicolau s-a născut la 1 septembrie 1946 în comuna Sărata Răzești, județul Lăpușna (actualmente raionul Leova), într-o familie de intelectuali. În 1969, după absolvirea Facultății de Stomatologie a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, a devenit primul student-doctorand la Catedra de anatomie a omului, condusă de Boris Perlin, savant cu renume sosit din Sankt Petersburg, care i-a fost și conducător științific. A susținut cu succes teza de doctor în științe medicale cu tema „Inervația articulațiilor craniio-vertebrale umane” la vârsta de doar 28 de ani. De aici începe ascensiunea sa profesională – asistent, conferențiar, profesor universitar și șef de catedră.

Gheorghe Nicolau a participat la fondarea și organizarea activității Clinicii Stomatologice Universitare, devenind apoi medic-șef al acesteia (1977-1982). A deținut funcția de prodecan și decan al Facultății de Stomatologie până în anul 1986. Perfecționarea și dezvoltarea metodelor de predare, modernizarea procesului de studii și a activității clinice s-au numărat printre prioritățile profesorului Nicolau în acea perioadă. Între anii 1986-2016 a condus Catedra de stomatologie terapeutică, ulterior cea de Odontologie, parodontologie și patologie orală a USMF „Nicolae Testemițanu”. Mereu a motivat studenții să participe la cercetările științifice realizate de membrii catedrei. Astfel, la cercurile științifice studențești s-au alăturat tot mai mulți tineri, curioși de a afla noutățile în domeniu și de a efectua cercetări. Grație abilităților sale manageriale, Catedra de stomatologie terapeutică

a deținut, 4 ani consecutiv, titlul de „Catedră de o cultură înaltă și disciplină exemplară”.

Cercetarea științifică în domeniul stomatologiei a constituit o preocupare inerentă în activitatea profesorului Nicolau. Astfel, în anul 1999 susține teza de doctor habilitat în științe medicale, proiect științific în care și-a manifestat plener capacitățile sale de savant, perseverența și profesionalismul în cercetare. În paralel cu aceasta, a colaborat cu cercetători din alte domenii ale medicinei, studiind peptidele opioide endogene, în special a unui analog sintetic al leucine-kefalinei-dalarginului, pe care l-a propus, în premieră, în tratamentul lichenului plan bucal. De asemenea, a participat activ la conferințele și congresele stomatologilor din Canada, Rusia, Ucraina, Italia, SUA, Germania, Danemarca, Norvegia, Cehia ș.a.

Profesorul Gheorghe Nicolau este autor la peste 250 de lucrări științifice și didactice, inclusiv manuale, recomandări metodice, 4 monografii, 168 de articole științifice, 32 de brevete de invenții și 40 de inovații. A ghidat 11 doctori și un doctor habilitat în științe medicale.

Merituosul savant a câștigat, prin concurs, un proiect major al Academiei de Științe a Moldovei cu titlul „Elaborarea tehnologiilor de obținere a implanturilor dentare din titan”, ce avea ca obiectiv crearea noilor suprafețe a implanturilor dentare pentru a îmbunătăți procesul de osteointegrare. Cercetările realizate au permis stabilirea tratamentului endodontic optim, inclusiv a bolii de focar, ce poate afecta organismul uman în sens alergologic, cardiologic și poate genera alte complicații.

Pe parcursul activității sale profesionale, Gheorghe Nicolau a fost specialist principal în domeniul stomatologiei la Ministerul Sănătății al Republicii Moldova, membru al echipei de conducere a Asociației Medicilor Stomatologi din Republica Moldova, membru al Comisiei naționale superioare de atestare și acreditare

a instituțiilor medico-sanitare publice, membru al Senatului și Consiliului științific, al Colegiului de redacție al revistei „Medicina stomatologică” ș.a.

Pentru merite deosebite în activitatea de cercetare a fost distins cu medalia de aur la Expoziția internațională „Bruxelles” (2000), medalia de argint „Geneva” (2001), titlurile de Cavaler, Ofițer și Comandor al Ordinului belgian „Meritul inventiv”. Profesorul Nicolau a fost apreciat cu titlul onorific Eminent al Sănătății Publice al URSS și decorat cu Ordinul „Gloria Muncii” și Medalia „Meritul civic” pentru activitate prodigioasă în formarea medicilor stomatologi și dezvoltarea stomatologiei în țara noastră.

Valoroasa sa activitate și vasta experiență în domeniul didactic, științific și clinic servește drept model de profesionalism, competență, principialitate, dăruire de sine și onestitate pentru colegi și discipoli.

Numele distinsului profesor și renumitului medic stomatolog Gheorghe Nicolau va rămâne înveșnicit în istoria Almei Mater și a sistemului autohton de sănătate, ca al unui specialist de o înaltă valoare, care a slujit cu devotament profesiei, ce s-a transformat în pasiune și vocație pe viață.

Odihnă și lumină veșnică!

A trecut la cele veșnice Nicolae Șavga – fondator al școlii naționale de ortopedie și traumatologie pediatrică

Comunitatea Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” și cea medicală din Republica Moldova a pierdut în data de 2 iulie 2023 pe unul dintre redevabilii chirurghi în ortopedie și traumatologia pediatrică – Nicolae Șavga, doctor habilitat în științe medicale, fost profesor universitar la Catedra de chirurgie, ortopedie și anesteziologie pediatrică „Natalia Gheorghiu”, care și-a dedicat 46 de ani din viața micilor pacienți și sistemului medical.

Nicolae Șavga s-a născut la 2 octombrie 1939 în satul Carahasani, raionul Ștefan Vodă, într-o familie de țărani. De la vârsta de 4 ani a rămas fără tată și a fost înfiat de către o rudă din satul vecin, Slobozia. Primele studii le-a făcut la Școala Medie din localitate. În 1957 a fost înscris la Facultatea de Pediatrie a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, iar după absolvire a lucrat ca medic la Sanatoriul de tuberculoză osteoarticulară pentru copii „Coșari” din raionul Rîbnița. Ulterior, a activat în calitate de medic-șef la Spitalul de circumscripție din satul Vadul-Rașcov, raionul Sîrdănești, de unde a fost transferat în aceeași funcție la Spitalul de Tuberculoză din comuna Caterinovca (Camenca).

S-a format ca specialist în chirurgie pediatrică alături de Natalia Gheorghiu și Eva Gudumac, care au pus bazele ortopediei pediatrică în Republica Moldova, devenind academiciene ale Academiei de Științe a Moldovei.

În 1970 profesorul Șavga susține cu brio teza de doctor în științe medicale cu tema „Pneumoperitoneul diagnostic la copii” și este angajat în funcția de asistent la Catedra de chi-

urgie, traumatologie-ortopedie și anesteziologie pediatrică a ISMC. În calitate de cadru didactic a contribuit la pregătirea medicilor chirurghi pediatri la programele de subordonatură, internatură și rezidențiat.

În 1975 i-a fost conferit titlul de conferențiar. În perioada respectivă participă activ la dezvoltarea specialității atât la catedră, cât și în raioanele republicii. Astfel, în colaborare cu îndrumătoarea sa, academiciana Natalia Gheorghiu, deschide prima Secție de traumatologie-ortopedie și Punctul Traumatologie la Spitalul Clinic Republican pentru Copii „Emilian Coțaga”.

În anul 1989 susține teza de doctor habilitat în științe medicale cu tema „Tratamentul complex al consecințelor arsurilor mâinilor la copii” la Moscova, URSS. În 1990, a fost ales,

prin concurs, profesor universitar la Catedra de chirurgie pediatrică. În activitatea sa științifico-practică, studiază aprofundat patologia coloanei vertebrale la copii. La inițiativa Domniei sale a fost organizată prima Clinică de Vertebrologie Pediatrică în cadrul Centrului Național Științifico-Practic de Chirurgie Pediatrică „Natalia Gheorghiu”, unde se acordă tratamentul pacienților cu diverse patologii ale coloanei vertebrale, frecvența cărora în Republica Moldova este în continuă creștere.

Rezultatele cercetărilor sale au fost reflectate în peste 200 de lucrări științifice, precum și în diverse reviste și rapoarte prezentate în cadrul congreselor și conferințelor de nivel național și internațional. Profesorul Nicolae Șavga este autor a 8 invenții și a multiple inovații și recomandări practice pentru studenți, medici rezidenți și practicieni. Pe parcursul multor ani a fost responsabil de activitatea științifico-practică la catedră, a fost membru al Comisiei de atestare a medicilor în domeniul ortopedie-traumatologie din cadrul Spitalului Clinic de Traumatologie și Ortopedie. Pentru merite deosebite în activitate, a fost apreciat cu numeroase diplome.

Amintirea profesorului Nicolae Șavga va rămâne veșnic vie în memoria colegilor, a discipolilor și a tuturor celor care l-au cunoscut – un Om onest, un profesionist remarcabil în domeniul ortopediei și traumatologiei pediatrică, care s-a consacrat cu desăvârșire profesiei – un model demn de urmat pentru generațiile tinere.

Dumnezeu să-l aibă în paza Sa!

Profesorul Randy Schekman – Doctor Honoris Causa al USMF „Nicolae Testemițanu”

Senatul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova i-a conferit titlul onorific Doctor Honoris Causa dlui Randy Schekman, profesor la Departamentul de Biologie Moleculară și Celulară la Universitatea California din Berkeley, SUA, Laureat al Premiului Nobel în Medicină (2013), savant cu renume mondial la Institutul Medical Howard Hughes.

„Ești cetățean al Republicii Moldova, aici ai crescut, și este un credo al educației de a-ți iubi pământul și semenii, și de a continua să lucrezi pentru omenire, pentru popor. Vă mulțumim că sunteți un etalon al intelectualilor, al continuității și al cercetătorilor, este o bogăție pentru Universitate de a avea în rândurile sale un savant eminent cu renume mondial”.

„Este o zi istorică pentru Republica

orășelul Lipcani, raionul Briceni. În 1927, familia a emigrat în SUA.

În 1966, Randy Schekman a absolvit Western High School din Anaheim, California. În anul 1971 a obținut diploma de licență în științe moleculare la Universitatea California din Los Angeles. Ulterior a studiat biologia moleculară, în cadrul aceleiași universități, după care a fost înmatriculat la Universitatea Stanford, Secțiunea Biochimie. În 1975 a obținut titlul de doctor în științe pentru cercetările sale cu privire la replicarea ADN-ului, după care a urmat postdoctoratul. Un an mai târziu, tânărul savant a revenit la Universitatea California din Berkeley. Aici, în 1981 a fost promovată în calitate de conferențiar universitar, iar în anul 1984 devine profesor universitar.

Pentru activitate științifică prodigioasă și calitățile umane deosebite, în 1999 este ales președinte al Societății Americane de Biologie Celulară, membru al Academiei Americane de Arte și Științe, Fellow și membru al Asociației Americane pentru Promovarea Științei, al Comitetului de Selecție pentru Științele Vieții și Medicină, pentru alegerea câștigătorilor premiului „Shaw”. În perioada 2006-2011, Domnia sa a exercitat obligațiunile de redactor, iar din 2011 – cea de redactorșef al revistei de profil „eLife” cu acces deschis. Profesorul Randy Schekman, de asemenea, este bine cunoscut ca adept al mișcării Accesului Deschis și al reformei procesului de publicare a revistelor academice.

Rezultatele cercetărilor științifice ale profesorului Randy Schekman au fost apreciate, în 2002, cu premiul „Albert Lasker” pentru cercetări fundamentale în medicină și cu premiul „Louisa Gross Horwitz” al Universității din Columbia, împreună cu James Rothman, pentru descoperirea privind traficul de membrane celulare – un proces în care celulele își organizează activitățile și comunică cu mediul.

În 2010 i-a fost acordat premiul „Massry” al Universității California din Sud. În anul 2013, profesorul Randy Schekman, împreună cu profesorii Thomas C. Sudhof și James Rothman, a devenit Laureat al Premiului Nobel în Medicină pentru descoperirile în domeniul mecanismului ce reglează traficul vezicular în celule – un sistem foarte important de transportare în celule, grație căruia moleculele sunt transportate în celulă în locul potrivit, la momentul potrivit. A demonstrat asemănarea între căile secretoare ale celulelor drojdiei și ale celulelor umane.

Actualmente, este preocupat de aplicarea cercetărilor sale în studiile privind bolile genetice ale transportului de proteine.

În 2021, profesorul Schekman a fost desemnat membru de onoare al Academiei de Științe a Moldovei.

Profesorul Emil Ceban – Doctor Honoris Causa al Universității „Aurel Vlaicu” din Arad

Rectorul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, profesorul Emil Ceban, a fost apreciat cu titlul onorific Doctor Honoris Causa al Universității „Aurel Vlaicu” din Arad (UAV), România. Cereștia de decernare a avut loc în data de 7 iulie 2023 în Sala Senatului UAV.

Potrivit rectorului Universității „Aurel Vlaicu”, Ramona Lile, comunitatea academică a UAV este onorată de a primi în rândurile ei o personalitate din știința medicală de peste Prut – rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”, profesorul Emil Ceban, care are un rol deosebit în dezvoltarea învățământului și a cercetării medicale. „Prodigioasă sa activitate științifică, academică și managerială i-a adus recunoaștere la nivel european și internațional, iar noi apreciem oamenii care dau valoare științei și o promovează la cel mai înalt nivel”, a punctat rectorul UAV.

Profesorul Emil Ceban desfășoară și o prodigioasă activitate științifică. Cercetările în domeniul urologiei, coordonate de Domnia sa, reprezintă un reper la nivel internațional cu un puternic impact asupra comunității științifice de profil și cu o înaltă aplicabilitate. Calitatea acestor cercetări se reflectă în reviste științifice recunoscute, în cadrul manifestărilor științifice, precum și în manuale, monografii ș.a.

Inovația în medicină, promovată de profesorul Ceban s-a materializat prin obținerea a 9 brevete de invenție și altor obiecte de proprietate intelectuală, ce vizează metode sau dispozitive, utilizate în practică, ce au ca rezultat îmbunătățirea calității îngrijirilor medicale acordate pacienților.

Materialele didactice redactate de profesorul Ceban – un ghid metodologic, 9 note de curs, 4 îndrumări metodice, un protocol clinic și 6 com-

În deschiderea ceremoniei, rectorul Emil Ceban a dat citire *Laudatio*, apreciind înalt activitatea științifică multilaterală a savantului, precum și efortul continuu de dezvoltare a sistemului mondial de sănătate. „Descoperirile fundamentale în domeniul biologiei moleculare constituie temelia tuturor proceselor biologice normale și patologice ale organismelor vii, inclusiv ale oamenilor, cu rezultate benefice pentru înțelegerea, profilaxia și tratamentul celor mai severe patologii. Fiecare etapă din ascensiunea sa profesională confirmă tenacitatea și dăruirea cu care și-a clădit destinul și și-a urmat chemarea”, a accentuat rectorul.

Academicianul Stanislav Groppa, prorector pentru activitatea de cercetare, a punctat etapele parcurse de către prof. Schekman în cariera de cercetător. Inițial s-a focusat pe direcții importante, puțin studiate în acea perioadă – arhitectura celulelor, structuri ce formează lumea înconjurătoare și, evoluând mai departe, ajunge la procese de sinteză ce stau la baza unor strategii extrem de semnificative, precum strategia sintezei insulinei, iar astăzi peste două treimi din populația lumii utilizează rezultatele cercetărilor sale. În prezent studiază maladia Alzheimer, de care sunt afectați foarte mulți oameni, doar în SUA sunt în jur de 6 milioane de pacienți.

Profesorul Groppa a subliniat cât de important este faptul să recunoști de unde provin rădăcinile tale, chiar dacă astăzi ești în SUA sau în alt stat:

Moldova, care este vizitată de un savant de talie internațională, cu rădăcini genealogice basarabene. Evenimentul va intra în istoria științei și dezvoltării educației țării noastre. În persoana Domniei sale avem un susținător la nivel internațional în dorința noastră de a crea în Republica Moldova capacități în știință și tehnologie și de a integra cercetarea noastră în arealul european și cel internațional”, a declarat președintele Academiei de Științe a Moldovei (AȘM) Ion Tighineanu, care a remarcat că ultima dată un laureat al Premiului Nobel a fost în țara noastră acum 50 de ani.

La rândul său, profesorul Randy Schekman și-a exprimat recunoștința pentru titlul acordat și a apreciat spiritul democratic ce a cuprins țara noastră: „Sunt uimit de angajamentul ferm al Republicii Moldova de a urma un viitor democratic și de a se alătura Uniunii Europene. Aș vrea să pot contribui și eu la acest scop măreț”.

Ceremonia a avut loc în data de 19 septembrie curent – eveniment la care au participat membrii Senatului USMF „Nicolae Testemițanu”, șefi de subdiviziuni universitare, profesori, studenți, medici rezidenți, studenți-doctoranzi, reprezentanți ai AȘM și alți invitați.

Profesorul Randy Schekman s-a născut la 30 decembrie 1948 în orașul Sfântul Paul, capitala statului Minnesota, SUA, într-o familie evreiască cu origini basarabene. Bunicii din partea mamei dlui Schekman provin din

În *Laudatio*, prezentat de către președintele Senatului universității române, profesorul Ioan Radu a vorbit despre dimensiunea personalității profesorului Ceban, reprezentată de o amplă activitate științifică, academică și managerială, recunoscută la nivel internațional.

Profesorul universitar Emil Ceban este președinte al Consiliului Rectorilor din Republica Moldova, al Consiliului consultativ de sănătate publică de pe lângă prim-ministrul Republicii Moldova, al Societății Urologilor din Republica Moldova, al Uniunii Medicale Balcanice din Republica Moldova, membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei.

Este un promotor al colaborărilor internaționale. A inițiat numeroase cooperări între instituția pe care o conduce și comunitatea academică din afara țării, remarcându-se prin intensificarea conlucrării în cadrul comunității academice din România, materializate inclusiv prin aderarea USMF „Nicolae Testemițanu”, în calitate de membru de onoare, la Alianța Universitară G6 UMF din România.

pendii, stau la baza instruirii a numeroase generații de studenți și medici rezidenți.

Profesorul Emil Ceban întrunește cu prisosință condițiile necesare acordării celei mai înalte distincții academice – titlu de Doctor Honoris Causa – și am convingerea că va onora în continuare, de data aceasta în calitate de membru onorific al comunității academice, Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad, a accentuat președintele Senatului.

În discursul său de răspuns, rectorul Emil Ceban a menționat, că prin acordarea acestui înalt titlu este apreciată activitatea și performanțele întregii comunități academice a USMF „Nicolae Testemițanu”, în numele căreia a exprimat mulțumiri și gratitudine.

Evenimentul a avut loc în contextul unei mobilități academice efectuate de rectorul Emil Ceban, prorectorul pentru activitate socială Marcel Abraș și prof. univ. Adrian Hotineanu la Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad, în perioada 3-7 iulie curent.

In memoriam: 96 de ani de la nașterea profesorului Nicolae Testemițanu

Comunitatea Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a marcat, la 1 august curent, 96 de ani de la nașterea ilustrului profesor și savant Nicolae Testemițanu, personalitate proeminentă a medicinei autohtone, fost rector al instituției și ministru al sănătății. În acest context, întreaga comunitate academică din țară a adus un omagiu regretatului om de stat, unul dintre reformatorii sistemului național de sănătate din țară.

Nicolae Testemițanu s-a născut la 1 august 1927 în satul Ochiul Alb, județul Bălți. Finalizează studiile gimnaziale în satul Baraboi, apoi la Școala Medie nr. 1 din or. Bălți, iar în anul 1951 absolvește Institutul de Stat de Medicină din Chișinău (ISMC). În același an este admis în ordinatură clinică la Catedra de chirurgie generală a ISMC, în paralel activând ca medic în Secția de chirurgie a Spitalului Raional din Rîșcani.

În 1954 este angajat ca asistent, ulterior conferențiar, profesor, iar mai târziu – șef al acestei catedre. Exerciță și funcția de medic-șef al Spitalului Clinic Republican și fon-

dează revista „Ocotirea sănătății”.

În 1958 susține teza de doctor în științe medicale, iar un an mai târziu, la vârsta de doar 32 de ani,

este numit rector al Institutului de Stat de Medicină din Chișinău. Tânărul manager reușește să deschidă facultățile de Stomatologie (1959), de Perfecționare a Medicilor (1962), de Medicină Preventivă

(1963) și de Farmacie (1964). Datorită acestui fapt, numărul studenților se dublează, problema insuficienței cadrelor medicale din țară fiind

soluționată. A consolidat efectivul didactic și baza tehnico-materială, a asigurat procesul de instruire cu utilaj și materiale didactice, a îmbunătățit condițiile de trai ale angajaților și studenților.

În anul 1973 susține teza de doctor habilitat în științe medicale. După conferirea titlului științifico-didactic de profesor este numit șef al Catedrei de medicină socială, pe care o conduce până la ultima suflare.

Nicolae Testemițanu a fost un pedagog experimentat, devotat cauzei și idealurilor tinerelor generații. A publicat peste 220 de lucrări științifice, inclusiv 15 monografii, lucrări

metodice consacrate managementului sănătății publice și istoriei medicinii.

Sub conducerea Domniei sale a fost elaborat conceptul de asigurare a populației rurale cu asistență medicală specializată, apreciat cu Premiul de Stat în domeniul științei și tehnicii. Totodată, catedra condusă de profesorul Testemițanu a fost recunoscută în URSS ca centru științific coordonator în probleme de organizare a ocrotirii sănătății populației din mediul rural.

Profesorul Testemițanu este o somitate a comunității medicale din Republica Moldova, care a contribuit substanțial la reformarea și dezvoltarea învățământului superior medical și a sistemului național de sănătate. Domniei sale îi datorăm crearea sistemului modern de medicină primară, integrat funcțional cu medicina specializată.

Nicolae Testemițanu s-a stins din viață la 20 septembrie 1986. Post-mortem, i-a fost conferit titlul de academician al AȘM. Începând cu anul 1990, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie din Republica Moldova poartă numele distinsului savant și profesor.

Un medicinist a participat la cursul multidisciplinar de Oncologie, în Polonia

În premieră, **Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”** a fost reprezentată de către **Eugeniu Valic**, student în anul VI la **Facultatea de Medicină nr. 1, la cursul multidisciplinar de Oncologie (ESO-ESSO-ESTRO-SIOPE Multidisciplinary Course in Oncology for Medical Students), organizat în orașul Poznan, Polonia, în perioada 27 august - 8 septembrie 2023. Medicinistul a fost unul dintre cei 23 de câștigători selectați din 14 țări: Azerbaidjan, Bulgaria, Croația, Georgia, Germania, Letonia, Polonia, Macedonia de Nord, Pakistan, Polonia, Turcia, Portugalia, România, Ucraina și Republica Moldova.**

Eugeniu Valic a declarat că s-a simțit onorat să reprezinte atât țara, cât și Universitatea la acest curs: „Cunoștințele teoretice și abilitățile înșușite îmi vor fi utile în alegerea viitoarei specialități în domeniul oncologic. Mulțumesc administrației USMF „Nicolae Testemițanu”, pre-

cum și profesorilor mei pentru sprijinul oferit și posibilitatea de creare a unor legături cu potențiali colegi de breaslă din alte țări”.

Programul cursului a inclus sesiuni plenare, prezentări de studii de caz, vizite zilnice la departamentele de oncologie în cadrul clinicilor Universității de Științe Medicale din Poznan, iar la sfârșitul cursului participanții au susținut proiecte de grup.

Prelegerile au fost moderate de către savanți renumiți în oncologia europeană precum: Andrew David Baildam (Marea Britanie), Gerben Borst și John Haanen (Țările de Jos), Jacques De Grève, Daan Nevens, Dirk Schrijvers și Jan Baptist Vermorken (Belgia), Petr Sturz (Elveția), Safak

Participanții s-au familiarizat cu diverse subiecte din Oncologie: istoria, epidemiologia, aspecte din genetica cancerului, elemente de comunicare eficientă cu pacienții oncologici, metode de diagnostic, tratament, prevenirea și screeningul cancerului mamar, pulmonar, colorectal, sarcoamele, melanomul malign al sistemelor gastrointestinal, genito-urinar, ginecologic, regiunii cap și gât, cancerul la copii, precum și utilizarea inteligenței artificiale (AI) în oncologie.

Totodată, cursul a inclus și partea practică, studenții având oportunitatea să însușească și să exerseze tehnicile de examinare primară a pacienților, să asiste la intervenții chirurgicale, precum și să observe tehnici moderne de radioterapie și brahiterapie în clinici universitare: Centrul Universitar de Oncologie, Departamentul de Pediatrie Oncologică din Spitalul Clinic Karol Jonscher și Centrul Oncologic din Voievodatul Polonia Mare.

Cursul dat are ca scop stimularea studenților de la universitățile de medicină să se specializeze într-o disciplină din domeniul oncologic. Evenimentul a fost organizat sub egida Școlii Europene de Oncologie (ESO), în parteneriat cu Societatea Europeană a Chirurgilor Oncologi (ESSO), Societatea Europeană pentru Radioterapie și Oncologie (ESTRO) și Societatea Internațională de Oncologie Pediatrică (SIOPE). Cursul a fost desemnat cu credite din sistemul european de transfer și acumulare de credite (ECTS).

De asemenea, participanții au avut parte și de un program cultural, organizat de către reprezentanții Asociației Europene a Studenților în Medicină (EMSA).

Gül-Klein și Julia Hauer (Germania), Lars Hjorth (Suedia), Radosław Mađry și Marta Porebiak (Polonia), care au îndrumat mediciniștii în realizarea proiectelor în domeniile: chirurgie, radioterapie, chimioterapie, terapie țintită, prevenire și screening, tratament paliativ.

Șase studenți au obținut burse de merit din partea statului

Șase studenți ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” vor primi burse de studii din partea statului pentru performanțe academice și participare în activități extracurriculare.

Potrivit unei hotărâri de guvern, aprobată în data de 20 septembrie curent, deținători ai **Bursei Președintelui, Bursei Republicii și Bursei Guvernului** în anul de studii 2023-2024 sunt:

Facultatea de Stomatologie – **Bursa Guvernului;**

Al Faraj Lunis – student în anul IV, programul de studii Medicină, Facultatea de Medicină nr. 1 – **Bursa Guvernului.**

Eligibili pentru concurs au fost studenții cu frecvență la zi care au obținut, în sesiunea de vară a anului precedent de studii, o medie a notelor nu mai joasă de „9” în domeniile de

UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE „NICOLAE TESTEMIȚANU” DIN REPUBLICA MOLDOVA

DEȚINĂTORI AI BURSELOR DE MERIT

Mihaela Coșpormac – studentă în anul V, programul de studii Medicină, Facultatea de Medicină nr. 1 – **Bursa Președintelui**, în mărime de 1 845 de lei lunar;

Maria-Magdalena Pojoga – studentă în anul VI, programul de studii Medicină, Facultatea de Medicină nr. 1 – **Bursa Republicii**, în mărime de 2030 de lei;

Diana Șumanschi – studentă în anul VI, programul de studii Medicină, Facultatea de Medicină nr. 1 – **Bursa Republicii;**

Daniela Fornea – studentă în anul IV, programul de studii Farmacie, Facultatea de Farmacie – **Bursa Guvernului**, în mărime de 1690 de lei;

Daria Calitca – studentă în anul IV, programul de studii Stomatologie,

studiu tehnic, agrar, economic, medical, militar, drept și real (matematică, informatică, fizică, chimie, biologie) și nu mai mică de „9,5” în alte domenii de studiu.

În competiție au concurat 88 de candidați din cadrul instituțiilor de învățământ superior și 43 din instituțiile de învățământ profesional tehnic, candidații fiind selectați conform următoarelor criterii: media notelor, antrenarea în activități educaționale, de cercetare, culturale și sportive, numărul de publicații ș.a.

În total, 77 de studenți și elevi de la universitățile și colegiile din țară se vor bucura de ajutor financiar din partea statului: **Bursa Republicii – 12, Bursa Guvernului – 30, Bursa Președintelui – 15, Bursa Gaudeamus – 20.**

Forumul organizațiilor sindicale studențești

Un grup de 70 de tineri, membri ai **Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină, au participat la Forumul organizațiilor sindicale studențești. Evenimentul a fost organizat de Confederația Națională a Organizațiilor Studențești din Moldova și a avut loc în orașul Vadul lui Vodă, municipiul Chișinău, în perioada 22-24 septembrie 2023.**

Tinerii au participat la trei sesiuni de informare: **structura organizațiilor sindicale studențești, atribuțiile consiliilor sindicale ale studenților, birourilor sindicale studențești și a liderului sindical de**

grupă; **team management și promovarea activităților acestora.**

Prorectorul pentru activitate socială al USMF „Nicolae Testemițanu” Marcel Abraș a menționat necesitatea organizării unor astfel de sesiuni pentru toți membrii de sindicat, astfel încât informațiile asimilate să fie transmise și aplicate zilnic, pentru că studenții de astăzi sunt liderii de mâine.

sindicale studențești de la USMF „Nicolae Testemițanu”. „ASRM-ul este un ONG bine consolidat, iar relevanța și eficiența acestuia a fost demonstrată în timp de nenumărate ori, deoarece contribuie la dezvoltarea personală a membrilor săi ca persoane polivalente. Grație ASRM, vocea mediciniștilor este mai sonoră, le sunt apărate drepturile și promovate interesele”, a accentuat prorectorul.

Președinta ASRM Gheorghe Buruiană a accentuat că organizația de tineret de la USMF „Nicolae Testemițanu” oferă numeroase oportunități studenților pentru a-și putea dezvolta multilateral abilitățile. „Anii de studenție sunt cei mai frumoși, iar mediciniștii care fac parte din Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină sunt motivați să persevereze continuu și să se bucure din plin de această perioadă minunată”, a menționat liderul.

Cu mesaje motivaționale pentru tinerii sindicaliști au venit: Aurel Popovici, președinte al Federației Sindicale „Sănătatea” din Moldova, și Ghenadie Donos, președinte al Federației Sindicale a Educației și Științei.

Evenimentul a întrunit în total 150 de studenți de la: USMF „Nicolae Testemițanu”, Universitatea Tehnică a Moldovei, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, Universitatea de Stat din Moldova, Academia de Studii Economice din Moldova.

USMF „Nicolae Testemițanu” – campioană la jocurile sportive

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a înregistrat rezultate remarcabile la cea de-a XXXV-a Spartachiadă a Lucrătorilor Ocrotirii Sănătății din Republica Moldova, organizată de Federația Sindicală „Sănătatea” din Moldova în perioada 15-17 septembrie 2023.

Arlet s-a învrednicit de titlul „Cel mai bun atacant la fotbal”.

Valentina Rotaru și Ciprian Rudic s-au clasat pe primul loc la șah.

Olga Macagonova a reputat un succes răsunător – locul I la darț feminin, iar Alexei Bojonca – locul III la darț masculin.

Astfel, echipa de volei feminin a obținut **locul I**, iar Inga Ceaglei, medic-rezident în anul II la specialitatea **Chirurgie dentară**, a fost desemnată drept „Cea mai bună jucătoare la volei feminin”.

La fel, **locul I** a fost cucerit și de echipa de fotbal masculin, iar Vasile

De menționat că universitatea noastră a ocupat **Locul I** după numărul de trofee obținute.

Felicitări tuturor participanților și învingătorilor, care au reprezentat cu mândrie și onoare Universitatea la acest eveniment sportiv!

Adresa redacției:
bd. Ștefan cel Mare, 165,
mun. Chișinău,
MD 2004

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Silvia CIUBREI Inga MUSTEAȚĂ Larisa BRATCO
Aurelia PAHOMEA Cătălina GÎLCA Ruxanda TUDOREANU

Redactor: Galina ȚURCAN

Fotografii: Departamentul Comunicare și Relații Publice

Telefoane de contact:
022 205 235, 022 205 355,
022 237 653
E-mail: relatiipublice@usmf.md

Materialele publicate reflectă
opinia autorilor, care
nu întotdeauna coincide
cu cea a redacției.

Tipografia
Editurii UNIVERSUL
Tipar ofset, com. 1196
Tiraj 1000 ex.